

Analysplan

Analyser av vård och omsorg 2021–2023

Analysplan

Analyser av vård och omsorg 2021–2023

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer	2021-2-7215
Omslagsfoto	Plattform/Johnér bildbyrå
Foto	Sid. 4: Susanne Kronholm/ Johnér Bildbyrå AB Sid. 6: Arash Atri, Scandinav AB Sid. 8: Maskot Bildbyrå AB Sid. 10: Eva Edsjö Sid. 54: Viaframe Sid. 63: Matton Sid. 64: Scott Griessel/Creatista/Mostphotos Sid. 70: Helena Wahlman
Publicerad	www.socialstyrelsen.se , februari 2021

Förord

Denna analysplan är en översikt över analytisk verksamhet inom vård- och omsorg vid Socialstyrelsen. Planen beskriver pågående och planerade analyser samt identifierade frågor för framtida analyser. Avslutade och publicerade analyser från år 2020 finns också listade. Planen uppdateras årligen.

Natalia Borg
Avdelningschef
Avdelningen för analys

Innehåll

Förord	3
Analysen på Socialstyrelsen	7
Analysområden	9
Analysplanens struktur	9
Pågående och planerade analyser	11
Reformer, satsningar och överenskommelser inom vård och omsorg	11
Styrning och organisering av vården och omsorgen	18
Tillgång till och utformning av vård-, omsorgs- och välfärdstjänster	30
Kompetensutveckling och kompetensförsörjning inom vård och omsorg	43
Lägesrapporter	45
Utvärderingar och uppföljningar av kunskapsstyrande produkter	46
Uppföljning av statsbidrag	53
Covid-19-relaterade analyser	55
Identifierade frågor för framtida analyser	65
Publicerade analyser 2020	71

Analyser på Socialstyrelsen

Socialstyrelsen är Sveriges kunskapsmyndighet för vård och omsorg. I Socialstyrelsens uppdrag ingår att bistå regeringen med underlag och expertkunskap för utvecklingen inom sitt verksamhetsområde som rör hälso- och sjukvård, tandvård samt socialtjänst¹. Myndigheten samordnar nationellt inom sitt ansvarsområde och styr mot en god vård och omsorg, vilken karaktäriseras som kunskapsbaserad, säker, individanpassad, effektiv, jämlik och tillgänglig.

Omvärldens efterfrågan och behov av data och statistik och aktuella analyser har ökat under de senaste åren. Även pandemin har belyst behovet av ökad nationell samordning, sektorsövergripande ansats samt uppföljning och analys av hälso- och sjukvårdens, tandvårdens samt socialtjänstens utveckling och behov. Socialstyrelsens kapacitet avseende uppföljning och analys av hälso- och sjukvårdens, tandvårdens samt socialtjänstens utveckling och behov behöver därför öka.

Socialstyrelsen har unika möjligheter att belysa aktuella frågor med faktabaserade underlag med hjälp av nationella register, insamlade data och andra källor. Vi belyser aktuellt läge, orsak till det och föreslår åtgärder för att nå jämlik vård och omsorg. Data och register ligger till grund för våra analyser.

Socialstyrelsen strävar efter att ge en samlad bild av utvecklingen inom vården och omsorgen och därigenom ge vägledning om orsaker till utvecklingen samt vilka insatser som bör vidtas för att förbättra vården och omsorgen. Analyserna ska underlätta för prioriteringar och kan ligga till grund för insatser i form av budgetering, finansiell styrning, normering, vägledning samt stöd i myndighetens arbete med kunskapsstyrning. Analyser, utvärderingar och uppföljningar är därför centrala för att beslutsfattare och professioner ska få kunskapsbaserade underlag.

Under 2020 och den pågående coronapandemin har nya arbetssätt utarbetats på myndigheten, som kommer att förädlas vidare. Under rådande omständigheter behöver information, data och statistik om utvecklingen inom olika områden tas fram och tillgängliggöras snabbt. Detta har lett till framtagande och publicering av snabba analyser som publiceras i form av faktablad där myndigheten redovisar och kommenterar utvecklingen inom hälso- och sjukvård, tandvård samt socialtjänst som påverkats av covid-19. Under år 2020 har 20 stycken sådana faktablad publicerats som till exempel beskriver hur covid-19 har påverkat väntetider i vården och läkemedelsanvändningen².

Vår strävan och mål är att leverera välgrundade, sakliga och faktabaserade analyser som ökar förutsättningarna för och ger större möjligheter till att leverera god vård och omsorg till alla patienter och brukare. Denna analysplan, som publiceras årligen, är en översikt över analytisk verksamhet inom vård och omsorg vid Socialstyrelsen. Den beskriver pågående och planerade analyser samt identifierade frågor för framtida analyser. Under rådande omständigheter kan dock omprioriteringar behöva göras samt redovisningsdatum behöva justeras.

¹ Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen.

² <https://www.socialstyrelsen.se/coronavirus-covid-19/socialstyrelsens-roll-och-uppdrag/analys-och-utveckling/>

Analysområden

Analysplanens struktur

Först presenteras pågående och planerade kartläggningar, uppföljningar och analyser indelat i:

- Reformers, satsningar och överenskommelser inom vård och omsorg
- Styrning och organisering av vården och omsorgen
- Tillgång till och utformning av vård-, omsorg- och välfärdstjänster
- Kompetensutveckling och kompetensförsörjning inom vård och omsorg
- Årliga lägesrapporter
- Utvärderingar och uppföljningar av kunskapsstyrande produkter
- Uppföljning av statsbidrag

Därefter följer ett avsnitt med covid-19-relaterade analyser. Den uppkomna situationen med de effekter som coronapandemin har på såväl hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst ställer krav på myndigheten att på ett adekvat sätt analysera dessa effekter.

Sista avsnittet, identifierade frågor för framtida analyser, beskriver frågeställningar som vi bedömer är viktiga att utvärdera och analysera.

Analyserna är markerade utifrån särskilda områden enligt följande:

(HoS)	hälso-och sjukvård
(Soc)	socialtjänst
(B)	barn och unga
(Ä)	äldre
(F)	funktionshinder
(M)	missbruk och beroende
(P)	psykisk ohälsa
(L)	läkemedel
(T)	tandvård

Pågående och planerade analyser

Reformer, satsningar och överenskommelser inom vård och omsorg

Stöd till samverkan mellan regioner och kommuner

(HoS) (Soc)

Väl fungerande samverkan är en förutsättning för en god, nära och trygg vård när flera vårdgivare och huvudmän delar ett ansvar över den enskilde. När det brister i kontinuitet vid samverkan ökar risken för att den enskilde inte får rätt vård och omsorg, samt att den enskilde eller dennes närstående behöver ta för stort eget ansvar för att förmedla information mellan olika huvudmän och vård- och omsorgsgivare.

Detta projekt ska erbjuda stöd till att förbättra kontinuitet vid samverkan mellan regioner och kommuner genom att tillhandahålla urval ur eller hänvisningar till hälsorelaterade klassifikationer som kan användas till informationsutbyte vid samverkan. De aktuella klassifikationerna ska även ge underlag till jämförbar statistik som kan stärka den lokala, regionala och nationella uppföljningen och det systematiska kvalitetsarbetet kring samverkan. Slutligen ska projektet bedöma hur beskrivningssystem och statistik baserad på klassifikationer kan bidra till att resurser till samverkan kan säkerställas under förflyttningen till en god och nära vård.

Projektet omfattar samverkan mellan kommuner och regioners hälso- och sjukvård samt socialtjänst och ska pågå mellan under hela 2021. Troligtvis krävs ytterligare arbete efter 2021 för att fortsatt utveckla, kvalitetssäkra, förankra och sprida resultatet från detta projekt.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att påbörjas våren 2021.

Ansvarig utredare:

Maria Bratt (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2).

Uppdrag till Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten att följa, utvärdera och stödja genomförandet av statens insatser inom området psykisk hälsa 2020–2023

(HoS) (Soc) (P)

Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten har uppdraget att i nära samverkan följa, utvärdera och stödja de insatser som genomförs av regioner och kommuner inom ramen för överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) 2020, om insatser inom området psykisk hälsa.

Syftet med uppdraget är att skapa stärkta förutsättningar för huvudmännen i genomförandet av dessa insatser, att synliggöra utvecklingen inom överenskommelsens sju delar och att identifiera frågor som kan behöva prioriteras på lokal och regional nivå.

Avrapportering:

Årliga lägesrapporter ska redovisas senast den 30 september.
Uppdraget slutrapporteras senast den 30 september 2024.

Ansvariga utredare:

Andreas Johansson och Uliana Hellberg (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Individuell och gemensam analys av området psykisk hälsa utifrån Socialstyrelsens och övriga myndigheters verksamhetsområden

(HoS) (Soc) (P)

Inom ramen för uppdraget att inkomma med underlag inför en kommande nationell strategi inom område psykisk hälsa och suicidprevention ska Socialstyrelsen utifrån sina verksamhetsområden genomföra en analys av nuläget inom området psykisk hälsa. I analysen ingår också att inom myndighetens verksamhetsområden identifiera områden som bör prioriteras i en nationell strategi, analysera målgrupper som berörs av uppdraget och i förekommande fall peka på utvecklingsbehov inom de egna verksamhetsområdena i frågor som berör psykisk hälsa och suicidprevention. Ytterligare 24 myndigheter gör motsvarande analyser och därefter ska en gemensam analys genomföras, samordnad av Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen.

Avrapportering:

Individuella analyser ska redovisas senast den 1 september 2021.
Gemensam analys redovisas mars 2022.

Ansvarig projektägare:

Elisabeth Wärnberg Gerdin (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Förslag på ett uppföljningssystem för en ny nationell strategi inom området psykisk hälsa

(HoS) (Soc) (P)

Inom ramen för uppdraget att inkomma med underlag inför en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention ska myndigheterna också utarbeta en plan för uppföljning och utvärdering. Planen ska omfatta förslag på vilka indikatorer som kan användas för detta ändamål samt hur ett eventuellt uppföljningssystem kan förvaltas och administreras på ett kostnadseffektivt sätt. I framtagandet av förslag på indikatorer ska det säkerställas att uppföljningen, som bör innefatta mått på såväl insatser som utvecklingen inom området, bygger på en sammanställning och bearbetning av uppgifter som redan idag samlas in regelbundet.

Avrapportering:

Delprojektet genomförs i två etapper. Etapp 1 beräknas pågå till initialt 1 september 2021. Ett förslag på ett uppföljningssystem beräknas vara framtaget september 2023.

Ansvarig projektägare:

Elisabeth Wärnberg Gerdin (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Följa och analysera överenskommelsen om ökad tillgänglighet i barnhälsovården för åren 2018–2020

(HoS) (Soc) (B) (T)

Socialstyrelsen har i uppdrag att stödja, följa och analysera genomförandet av överenskommelserna mellan regeringen och SKR om ökad tillgänglighet i barnhälsovården för åren 2018 till 2020. Överenskommelserna, som tar utgångspunkt i alla barns rätt till liv, hälsa och utveckling, riktar sig främst till

barn 0 till 6 år med ökad risk för sämre hälsa på grund av socioekonomisk utsatthet.

Socialstyrelsens uppföljning och analys av överenskommelsen utgår ifrån frågeställningarna:

- Hur omsätts statsbidragen inom överenskommelsen till barnhälsovård?
- Hur påverkar de insatser som finansierats med statsbidrag tillgängligheten i barnhälsovården för barn med ökad risk för sämre hälsa på grund av socioekonomisk utsatthet?

Avrapportering:

Uppdraget slutrapporteras senast den 1 oktober 2021.

Ansvariga utredare:

Erika Budh (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3).

Uppdrag att utveckla den nationella uppföljningen av primärvården – deluppdrag I – Nationell insamling av registeruppgifter från primärvården

(HoS)

Patientregistret innehåller uppgifter om slutenvård och läkarbesök i specialiserad öppenvård, samt inom kort uppgifter om andra yrkeskategorier än läkare inom psykiatri. Uppgifter från primärvård saknas dock helt då dessa inte har stöd i förordning för patientregistret hos Socialstyrelsen (2001:707). Detta medför att en stor andel av alla vårdkontakter i hälso- och sjukvården som helhet inte kan följas upp på nationell nivå i patientregistret.

Syftet med deluppdrag I är att utreda vilka förutsättningar som finns för nationell insamling av uppgifter från primärvården. Här har även olika intressenters behov av information från primärvården tagits i beaktande. Framförallt har fokus legat på nationella behov av uppföljning, analysverksamhet och statistikverksamhet.

Deluppdraget syftar även till att utvärdera huruvida informationen som behöver samlas in till ett framtida hälsodataregister över primärvård för detta ändamål är proportionerlig i förhållande till det integritetsintrång en utökad informationsinsamling utgör. Vidare har nödvändigheten i att insamla uppgifter med personnummer särskilt utretts. Informationsmängdernas typ och omfattning i relation till uppgiftslämnarbördan har särskilt tagits i beaktande.

Målet med deluppdrag I är att ge förslag på vilka variabler och personalkategorier som bedöms vara nödvändiga att omfattas av en uppgiftsskyldighet för sjukvårdshuvudmän med utgångspunkt i omställningen till en mer nära vård.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 28 februari 2021.

Ansvarig utredare:

Anna Granath (Enheten för statistik 1).

Uppdrag att utveckla den nationella uppföljningen av primärvården – deluppdrag II – Inhämta resultat för ett antal utvalda indikatorer

(HoS)

Uppdraget är en del av ett större uppdrag om uppföljning av omställningen till en god och nära vård. Målet med uppdraget är att ge förslag på indikatorer anpassade för att kunna följa omställningen, samt att analysera möjligheterna för regioner och kommuner att rapportera resultat på aggregerad nivå i syfte att följa omställningsarbetet. Uppdraget kommer att använda befintliga datakällor för att ta fram indikatorer, men även inventera möjliga nya datakällor.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas årligen och ska i sin helhet redovisas senast den 30 augusti 2022.

Ansvarig utredare:

Camilla Salomonsson (Enheten för specialiststöd 2).

Uppdrag att utveckla den nationella uppföljningen av primärvården – deluppdrag III – Uppföljning och analys av omställningsarbetet i regioner och kommuner

(HoS)

Socialstyrelsen har sedan 2019 ett uppdrag om uppföljning av primärvården och uppföljning av omställningen till en mer nära vård. Uppdraget består av tre delar. I deluppdrag III ska Socialstyrelsen årligen följa upp, analysera och rapportera hur omställningen till en mer nära vård i regionerna och kommunerna utvecklas. Uppdraget utgår bland annat från insatserna i den överenskommelse om God och nära vård som tecknats mellan regeringen och SKR.

Datainsamling sker bland annat genom redovisningar från kommunerna och regionerna, samt genom intervjuer och enkäter. Målgrupp för dessa är såväl regioner som kommuner.

Uppdraget ska bidra med kunskap om hur arbetet med omställningen till

en mer nära vård utvecklas i regioner och kommuner. Ett ytterligare mål är att bidra till att Socialstyrelsen kan stödja regioner och kommuner i omställningsarbetet.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas årligen i augusti och ska slutredovisas senast den 30 augusti 2023.

Ansvariga utredare:

Anna Dahlin (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3).
Charlotte Pihl (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Uppdrag att utveckla långsiktiga former för att kontinuerligt följa de nationella minoriteternas situation inom myndighetens verksamhetsområden

(HoS) (Soc) (Ä)

Uppföljningen kommer att utgå ifrån de rättigheter som minoriteterna har i enlighet med lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och beröra vilka rutiner och beredskap som finns i verksamheterna beträffande minoriteternas språk och kulturer. Uppföljningen kommer även röra hur verksamheterna informerar minoriteterna om deras rättigheter samt kunskapsnivån om minoritetslagen i respektive organisation. Ett antal frågeställningar tas fram för respektive område och sammanställs i enkäter som skickas till verksamheterna med regelbunden periodicitet, till exempel vartannat år. En del av uppföljningen kommer även belysa hur minoriteterna upplever bemötandet i kontakten med verksamheterna. I den delen av undersökningen blir minoriteternas organisationer en viktig plattform för att nå ut till målgruppen. Samråd med de nationella minoriteternas företrädare visar att det finns en samsyn kring att uppföljningen bör fokusera på:

- kommunal äldreomsorg
- social barn- och ungdomsvård inkl. psykiatri, elevhälsa och ungdomsmottagningar
- primärvård, vårdcentraler, barnavårdscentraler och mödravård
- missbruksvård
- tillgänglighet till kvinnojourer
- tandvård.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas årligen senast den 13 november.

Ansvarig utredare:

Katarina Popovic (Enheten för socialtjänst 2).

Arbete med att beskriva, analysera och lämna förslag på hur nationella kvalitetsregister inom psykiatriområdet kan förbättras

(HoS) (P)

Socialstyrelsen ska under 2021 se över hur de nationella kvalitetsregistren inom psykiatriområdet kan förbättras. Förutom att beskriva hur data samlas in till register inom psykiatriområdet, både till Socialstyrelsens register och kvalitetsregister, ska vi beskriva utmaningar som kvalitetsregister inom psykiatriområdet står inför och som påverkar möjligheten att uppnå hög kvalitet och representativitet.

Myndigheten ska dessutom lämna rekommendationer till regioner, registerhållare och regionala kvalitetsregistercentrum om hur utvecklingen av registren inom psykiatriområdet kan stödjas. Både på kort och lång sikt, samt se över hur informationshanteringen kan förenklas.

Uppdraget ska bidra till att ge en nationell bild av förbättringspotentialen inom området samt att ge vägledning till huvudmännen och andra berörda aktörer så att nationella kvalitetsregistren inom psykiatriområdet kan realisera deras potential för vårdens utveckling.

Avrapportering:

Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 april 2022.

Ansvarig utredare:

Camilla Jomer (Enheten för forskar- och registerservice).

Styrning och organisering av vården och omsorgen

Kartläggning av förutsättningar för första linjens chefer inom bl.a. hemtjänst

(Ä) (Soc) (HoS)

Socialstyrelsen har i uppdrag att kartlägga organisation och bemanning av första linjens chefer, exempelvis enhetschefer inom äldreomsorgen med fokus på hemtjänst. Kartläggningen ska bland annat inbegripa antalet första linjens chefer, var i organisationen de är placerade och hur många medarbetare varje chef ansvarar för. Kartläggningen ska också innefatta vilken utbildning första linjens chefer har samt vilket stöd från arbetsgivarna som de får för att utföra sitt uppdrag.

Målet med kartläggningen är att skapa kunskap om förutsättningar för första linjens chefer inom äldreomsorgen att utföra sitt uppdrag.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 31 augusti 2021.

Ansvarig utredare:

Homan Amani (Enheten för socialtjänst 2).

Uppdrag om små utförares möjlighet att verka i primärvården, kartläggning

(HoS)

Utvecklingen av primärvården är central för att inriktningsmålen ska kunna uppnås.

Med anledning av den pågående omställningen mot en mer nära vård med fokus på primärvården är det viktigt att skapa förutsättningar för omställningen även i de delar av landet som med anledning av bland annat långa avstånd har särskilt svårt att bemanna enheter och organisera vården i den omfattning som behövs utifrån intentionerna i omställningen. Gällande tillgängligheten inom primärvården finns en utmaning i att uppnå detta i samtliga delar av landet, även de mest glest befolkade. Samverkan mellan olika enheter inom primärvården är en förutsättning för att kunna säkerställa primärvårdens utbud. Det konstateras att utifrån gällande lagstiftning finns idag möjligheter till detta.

Kartläggningen syftar till att undersöka i vilken utsträckning möjligheten ges för flera utförare av hälso- och sjukvård att tillsammans få delta i ett

valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV), alternativt möjligheterna för en grupp utförare att delta i en upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 1 november 2021.

Ansvarig utredare:

Charlott Pihl (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Utvärdering av universitetssjukvård i förhållande till ALF-avtalet

(HoS)

Avtalet mellan svenska staten och de regioner som har universitetssjukhus omfattar samverkan om utbildning av läkare på grundnivå, klinisk forskning, och utveckling av hälso- och sjukvård (ALF-avtalet). Enligt avtalet ska en utvärdering av universitetssjukvård genomföras vart fjärde år och gälla strukturer, processer och resultat. Utvärderingen ska enligt avtalet utgå från de riktlinjer som den nationella styrgruppen för ALF-avtalet föreslår. Socialstyrelsen genomförde 2018 en första utvärdering och föreslog miniminivåer för vad en universitetssjukvårdsenhet bör uppnå. Miniminivåerna har därefter fastställts av Socialstyrelsen i december 2020.

Uppdraget genomförs genom enkätundersökningar till regionala ledningsorgan för ALF respektive samtliga universitetssjukvårdsenheter. Vid ett urval universitetssjukvårdsenheter genomförs också en fördjupad granskning genom platsbesök och interjuver. Regionala möten hålls för diskussion om utvecklingen och preliminära resultat.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 31 maj 2023.

Ansvarig utredare:

Erik Åhlin (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2).

Analys och prognos av kostnadsutvecklingen för läkemedel

(L)

Socialstyrelsen analyserar årligen utvecklingen av läkemedelsförsäljningen i Sverige och prognosticerar kostnadsutvecklingen. Uppdraget omfattar läkemedel som ingår i förmånssystemet, rekvisitionsläkemedel samt läkemedel som förskrivs enligt smittskyddslagen. Analysen tar sin utgångspunkt i kostnadsdrivande och kostnadsminskande effekter.

Avrapportering:

Arbetet redovisas årligen senast den 30 april, och en uppdaterad prognos redovisas senast den 31 oktober.

Ansvarig utredare:

Emma Lund (Enheten för specialiststöd 2).

Regionala Cancercentrum – En analys och förslag om utveckling av verksamheten

(HoS)

Socialstyrelsen ska enligt Förordning (2019:7) om statsbidrag för verksamhet i regionala cancercentrum vartannat år genomföra en analys av verksamheten vid de regionala cancercentrumen (RCC) samt ge förslag om hur verksamheten kan utvecklas. Underlag för denna redovisning ska inhämtas genom platsbesök och får kompletteras med övriga handlingar som Socialstyrelsen begär från cancercentrumen.

Syftet med statsbidraget är att främja regionernas arbete i de regionala cancercentrumen med att öka vårdkvaliteten och förbättra vårdresultaten samt att använda hälso- och sjukvårdens resurser mer effektivt.

Socialstyrelsen har tidigare haft i uppdrag att stödja och följa upp etableringen av regionala cancercentrum, som det finns ett av i varje sjukvårdsregion. Den första utvärderingen som nu görs enligt förordningen kommer ha fokus på att inventera de uppföljnings- och stödbehov som RCC ser och som sedan kommer ligga till grund för kommande analyser.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas senast den 30 september 2021.

Ansvarig utredare:

Jenny Halldén (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Utveckla mål och nyckeltal för strategisk styrning och ledning av kommunal hälso- och sjukvård med fokus på hemsjukvård

(HoS)

Ett av Socialstyrelsens deluppdrag med att främja omställningen i hälso- och sjukvården till en god och nära vård är att stödja kommuner med att utveckla mål och nyckeltal för strategisk styrning och ledning av kommunal hälso- och sjukvård med fokus på hemsjukvården. För att hjälpa kommuner har myndigheten inlett ett samarbete med EU-kommissionen för att med deras hjälp identifiera kommuners behov och för att kartlägga mål och nyckeltal från några andra länder som inspiration till att stödja utvecklingen av strategiskt viktiga mål och nyckeltal för kommunal hälso- och sjukvård. Målet är att underlätta för kommuner att styra verksamheten mot en god kvalitet för patienter och närstående och att göra nödvändiga prioriteringar.

Avrapportering:

Uppdraget att redovisas senast den 30 november 2021.

Ansvarig utredare:

Eva Lejman (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2).

Målnivåer för vård vid Psoriasis

(HoS)

Målnivåer för vård vid psoriasis är ett deluppdrag inom ett större uppdrag där även indikatorer och utvärdering ingår. Under våren kommer framtagandet av målnivåer genomföras och beräknas vara klart till sommaren 2021. Metoden utgår från Socialstyrelsens dokument ”Ta fram målnivåer för indikatorer i nationella riktlinjer, delprocess 3.5.10.” Målnivåerna utgår från ett antal indikatorer framtagna i de nationella riktlinjerna för vård vid psoriasis som publicerades i mars 2019.

Data utgår från patientregistret, läkemedelsregistret samt det nationella kvalitetsregistret för systembehandling av psoriasis (PsoReg). Under våren kommer ett så kallat öppet remissförfarande samt ett konsensusmöte med regionsrepresentanter att genomföras. Målgruppen för delprojektet är representanter för ledning och styrning inom hälso- och sjukvården. Data kommer att presenteras aggregerat på regionnivå, hälso- och sjukvårdsregion samt riket.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas i juni 2021.

Ansvarig utredare:

Tobias Edbom (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Stödja implementering av SOSFS 2011:9

(Soc)

Under 2016/2017 genomfördes en uppföljning av implementering av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i tre kommuner. Uppdraget går ut på att undersöka om förra uppföljningens resultat gäller mer generellt och vilket behov av stöd verksamheterna har för att möjliggöra implementering av SOSFS 2011:9.

Uppdragets syfte är lärande och utveckling. I arbetet används programteori som verktyg. Datainsamlingen sker huvudsakligen genom workshops och dokumentstudier.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att slutredovisas senast 31 augusti 2021.

Ansvarig utredare:

Sanja Magdalenic (Enheten för socialtjänst 1).

Dataanalyser av cancer

(HoS) (B)

Socialstyrelsen ska följa upp och göra djupgående dataanalyser av cancer. Analyserna inkluderar cancersjukdomars utveckling och cancerdödlighet, samt fördjupade analyser av faktorer som kan påverkas vid cancer, såsom tillgång till vård. Analyserna ska bland annat göras utifrån socioekonomiska variabler, kön och regionala skillnader. Barnperspektivet ska beaktas i uppdraget.

I maj 2020 kom ett tilläggsuppdrag om att analysera hur cancerpatienter drabbats av covid-19 i jämförelse med andra grupper.

En registerstudie med fokus på utvecklingen av cancer över tid där socioekonomiska och regionala variabler tas i beaktande. Data i tilläggsuppdraget har gjorts tillgängliga under 2019 och kommer att slutrapporteras tillsammans med huvuduppdraget.

Avrapportering:

Uppdraget slutrapporteras senast den 28 mars 2021.

Ansvarig utredare:

Katarina Fredriksson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2).

Återinläggningar av multisjuka och sköra äldre

(HoS) (Ä)

Socialstyrelsen har i uppdrag att ”undersöka omfattningen av återinläggningar av multisjuka och sköra äldre och hur detta hanteras i olika regioner. I uppdraget ingår att se över vilka diagnoser det är som återkommer bland dem som återinläggs. Därutöver ska Socialstyrelsen analysera om det finns behov av ytterligare insatser i kommuner och regioner för att förebygga återinläggningar. Socialstyrelsen ska även undersöka hur uppföljningen av vård och omsorg sker efter att de äldre har kommit åter till sitt boende.”

Projektet omfattar:

1. Registerbaserad kartläggning av hur oplanerade återinläggningar av multisjuka och sköra äldre förändrats över tid sedan regeringens och SKRs satsning på de mest sjuka äldre, med avseende på förekomst och karaktär
2. Genomgång av projekt och studier inom området, samt inhämtning av information, genom intervju- och enkätundersökningar, från regioner och kommuner, om hur man idag i vården arbetar för att mäta, förebygga och följa upp oplanerade återinläggningar av äldre, samt hur man följer upp vård och omsorg efter deras hemkomst från sjukhus
3. Analys av resultaten av dessa undersökningar för att bedöma behovet av ytterligare insatser i kommuner och regioner för att förebygga återinläggningar

Målet med projektet är att beskriva omfattningen av återinläggningar av multisjuka och sköra äldre, och att beskriva och föreslå processer och metoder som kan förebygga sådana återinläggningar.

Avrapportering:

Uppdraget slutredovisas senast den 28 februari 2021.

Ansvarig utredare:

Johan Fastbom (Enheten för specialiststöd 1).

Barn med komplexa vårdbehov

(HoS) (B)

Kännedom om barns vårdbehov är viktigt för att minska lidande och negativa effekter på barnets utveckling samt minska risken för att barnet behöver mer omfattande insatser senare i livet. En utmaning idag är att barn med diffusa symtom löper stor risk att bollas mellan somatisk och psykiatrisk vård vilket fördröjer både diagnos och behandling. Socialstyrelsen planerar därför under 2021–2022 att genomföra en kartläggning av barns vårdbehov i syfte att få en bättre bild av befintliga vårdkedjor samt att i nästa steg eventuellt kunna föreslå förbättringsområden.

Avrapportering:

Arbetet planeras att redovisas senast under 2022.

Ansvarig utredare:

Anastasia Nyman (Enheten för specialiststöd 1).

Kartläggning av akutmottagningars rutiner för planering av fortsatt vård, behandling och uppföljning vid narkotikarelaterad överdos

(HoS) (M)

Socialstyrelsen ska genomföra en kartläggning av akutmottagningars rutiner för planering av fortsatt vård, behandling och uppföljning vid narkotikarelaterad överdos.

Socialstyrelsen hade tidigare i uppdrag att i samverkan med Folkhälsomyndigheten föreslå en åtgärdsplan för ett nationellt utvecklingsarbete i syfte att motverka den narkotikarelaterade dödligheten. Uppdraget ingick som en del för att uppnå mål 5 i regeringens ANDT-strategi 2016–2020³. Åtgärdsplanen presenterades i april 2017 och omfattade sammanlagt 18 insatser. En av de föreslagna åtgärderna var ovan nämnda kartläggning.

Kartläggningen kommer genomföras med hjälp av registerstudie på nationell nivå samt intervjustudie med företrädare för ett urval sjukhus och öppna beroendevårdsmottagningar samt socialtjänsten i ett urval kommuner/stadsdelar.

Det övergripande syftet är att genom kartläggningen bidra till ökade förutsättningar att minska narkotikarelaterad dödlighet och att erbjuda förbättrad vård och behandling till personer i missbruk och beroende av narkotika.

³ Mål 5. Antalet döda och skadade på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 30 juni 2021.

Ansvarig utredare:

Erika Budh (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3).

Arbetskläder inom omsorgen

(Soc) (F) (Ä)

Socialstyrelsen ska följa upp hur arbetskläder inom omsorgen tillhandahålls, hanteras och finansieras. Sedan den 1 januari 2016 inkluderas vissa verksamheter enligt socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg. Regler för arbetskläder finns även i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2018:4) om smittrisker.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 15 februari 2021.

Ansvarig utredare:

Maria Rude (Enheten för socialtjänst 2).

Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?

(Ä) (Soc)

Socialstyrelsen undersöker regelbundet hur de äldre uppfattar äldreomsorgen. Undersökningen är en enkätstudie som besvaras av personer 65 år och äldre som har insatser från hemtjänst eller som bor på särskilda boenden, så kallade äldreboenden, servicehus eller motsvarande boenden.

Resultaten presenteras på riks-, län-, kommun- och enhetsnivå. Enkätstudiens resultat används av många kommuner i deras utvecklingsarbeten och är en del av underlaget till Socialstyrelsens rapporter Öppna jämförelser äldreomsorg och Lägesrapport för vård och omsorg om äldre. Data från undersökningen används också i Äldreguiden, ett webbverktyg som riktar sig till äldre och deras anhöriga, där det går att jämföra hemtjänstverksamheter och särskilda boenden.

Syftet med undersökningen är att ge enskilda äldre en röst och att ta fram kvantitativa mått på äldreomsorgen utifrån ett brukarperspektiv. Resultaten möjliggör för ansvariga politiker och tjänstemän att jämföra, utvärdera och utveckla äldreomsorgen i linje med vad personer som tar emot omsorg tycker.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas senast den 31 december 2021.

Ansvarig utredare:

Carolin Holm (Enheten för socialtjänst 2).

Arbete med indikatorer för uppföljning av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

(Soc) (HoS)

Socialstyrelsen kommer att inom vård och omsorg fortsatt stödja genomförandet av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (skr. 2016/17:10). Detta deluppdrag består av att myndigheten ska arbeta med indikatorer för uppföljning av den nationella strategin: ”Socialstyrelsen ska redovisa hur myndigheten arbetat vidare med de förslag till indikatorer för uppföljning av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2017–2026 som Socialstyrelsen är tänkt att ansvara för. Socialstyrelsen ska även på en övergripande nivå bistå Jämställdhetsmyndigheten i denna myndighets arbete med indikatorerna för uppföljning av den nationella strategin.”

Avrapportering:

Uppdraget delredovisades i mars 2020 och slutredovisas senast den 1 november 2021.

Ansvarig utredare:

Jelena Corovic (Enheten för socialtjänst 1).

Systemuppföljning av anpassning i akutsjukhusvården när högspecialiserad vård koncentreras nationellt

(HoS)

Hälso- och sjukvården genomgår stora förändringar och en av dessa är den pågående koncentrationen av viss högspecialiserad vård, som bedöms få effekter även för andra vårdnivåer.

Syftet med detta egeninitierade projekt är att ta fram en baseline för kommande systemuppföljning av en eventuell anpassning i akutsjukhusvården när den högspecialiserade vården koncentreras nationellt.

Då det sker flera parallella förändringar i hälso- och sjukvårdssystemet kan dock inga kausala samband beläggas.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 30 juni 2022.

Ansvarig projektägare:

Lena Hellberg (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3).

Främja innovation av vård-, omsorgs- och välfärdstjänster

Socialstyrelsen har under ett antal år redovisat vad myndigheten gör för att främja att innovationer kommer till stånd inom myndighetens ansvarsområden. Arbetet beskrivs i myndighetens strategi för att främja innovation i hälso- och sjukvård och socialtjänst (beslutad 24 april 2018 4).

Arbetet med att främja innovationer kan nu ses som en naturlig del av verksamheten i och med att myndighetens egen strategi för innovationsfrämjande är klar. Syftet med projektet är att främja innovationer i hälso- och sjukvård och socialtjänst. Det kan handla om olika typer av innovationer (produkter, tjänster, processer, organisationsformer) som bidrar till en god vård och omsorg på lika villkor, ett arbete som riktar sig till externa parter.

Målet för arbetet är att fortsätta implementeringen av strategin för innovationsfrämjande. Projektet ska också stödja och bidra till att intensifiera det interna arbetet med myndighetens mål att vara en effektiv och innovativ myndighet.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas i Socialstyrelsens årsredovisning i februari.

Ansvarig utredare:

Anna Löfgren Wilteus (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Indikatorer i nationella riktlinjer rörande obesitas

(HoS)

Under 2020 påbörjas arbetet med att ta fram indikatorer för de nationella riktlinjerna för obesitas, parallellt med själva riktlinjearbetet. Tillsammans med en grupp externa experter ska indikatorer tas fram som kopplas till de viktigaste rekommendationerna i riktlinjerna. Dessutom kommer övergripande indikatorer inom sjukdomsområdet tas fram för att kunna användas i en utvärdering av hela vårdområdet med utgångspunkt i riktlinjerna.

I arbetet kommer även ingå att i samarbete med statistiker se vilka data som finns tillgängliga i olika register och vilka som måste samlas in på annat sätt.

⁴ Socialstyrelsens strategi för att främja innovation i hälso- och sjukvård och socialtjänst. Socialstyrelsen; 2018.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas i remissversion under sommaren 2021 och i slutversion våren 2022.

Ansvarig utredare:

Ann-Sofie Bertilsson (Enheten för Hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Fördjupad uppföljning för vissa bestämmelser och allmänna råd i SOSFS 2014:4 om våld i nära relationer

(HoS) (Soc)

Det övergripande målet med uppdraget är följa upp SOSFS 2014:4 på ett systematiskt sätt. Med utgångspunkt i den tidigare genomförda grundläggande uppföljningen är uppdragets specifika syfte att göra en fördjupad uppföljning när det gäller vissa bestämmelser och allmänna råd i SOSFS 2014:4.

Målet är att identifiera och analysera eventuella behov av ändringar i dessa delar av SOSFS 2014:4 för att säkerställa att de uppfyller kraven på att vara aktuella och ändamålsenliga. Den fördjupade uppföljningen ska bidra till såväl arbetet med att ta fram en förnyad föreskrift som till övriga delar av Socialstyrelsens övergripande uppdraget om våld.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas den senast den 30 april 2021.

Ansvarig utredare:

Emma Strollo (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Kartläggning och analys av hinder i hälso- och sjukvården för en ändamålsenlig verksamhet vad gäller organ donationer

(HoS)

Transplantation av organ är sedan länge en etablerad behandlingsmetod i hälso- och sjukvården. I de fall det inte finns någon alternativ behandlingsmetod ger transplantation svårt sjuka människor en möjlighet att överleva. I andra fall kan transplantation ge avsevärt förbättrad hälsa, högre livskvalitet och en återgång till ett aktivt yrkesliv. Undersökningar har visat att donationsviljan i den svenska befolkningen är hög och antalet organ donationer har ökat stadigt över tid. Trots det råder det brist på organ och många som är i behov av transplantation får vänta för länge.

Socialstyrelsen kommer kartlägga hälso- och sjukvårdens arbete med organdonationer och transplantationer. I kartläggningen ska hinder för en ändamålsenlig donations- och transplantationsverksamhet identifieras och analyseras.

Utifrån kartläggningens och analysens resultat ska Socialstyrelsen föreslå åtgärder som ska bidra till en effektivare verksamhet inom området i syfte att fler donationer och transplantationer ska kunna genomföras.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 15 juni 2022.

Ansvarig utredare:

Christina Strååt (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3).

Tillgång till och utformning av vård-, omsorgs- och välfärdstjänster

Uppdrag att beskriva vilka insatser som ges vid klimakteriebesvär i primärvården och i den gynekologiska specialistvården m.m.

(HoS)

Socialstyrelsen har i uppdrag att beskriva vilka insatser som ges vid klimakteriebesvär i primärvården och i den gynekologiska specialistvården ur ett verksamhets-, professions- och patientperspektiv samt bedöma behovet av åtgärder för att förbättra råd, stöd och behandling till patienter med klimakteriebesvär. Syftet med uppdraget är att kartlägga vilka insatser som ges vid klimakteriebesvär inom primärvården och i den gynekologiska specialistvården samt vårdpersonalens kompetens inom området i primärvården. Även kvinnors erfarenheter av, uppfattningar om och preferenser när det gäller hälso- och sjukvård vid klimakteriebesvär kartläggs. Utifrån det samlade kartläggningsresultatet bedöms behovet av förbättringar och förslag på åtgärder kommer att ges för att förbättra hälso- och sjukvården vid klimakteriebesvär.

Avrapportering:

Uppdraget slutrapporteras senast den 30 september 2021.

Ansvarig utredare:

Christina Strååt (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3).

Uppdrag om kartläggning av konsekvenser för daglig verksamhet med anledning av covid-19

(F)

Socialstyrelsen har i uppdrag att kartlägga och analysera hur pågående pandemi har påverkat möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att få tillgång till och delta i verksamhet och andra kommunala insatser enligt lagen om stöd och service (LSS).

Under pandemin har kommunerna haft begränsade möjligheter att erbjuda personer som är beviljade insatser enligt LSS att delta i ordinarie verksamhet. Daglig verksamhet är en av de insatser enligt LSS som ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som ingår i lagens personkrets. Denna insats är som de övriga i LSS av stor betydelse för de personer med funktionsnedsättning som är beviljade insatsen och bidra till målet med LSS att den enskilde får möjlighet att leva som andra.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 16 augusti 2021.

Ansvarig projektledare:

Karin Flyckt (Enheten för socialtjänst 2).

Uppdrag att stödja regionernas hantering av uppdämda vårdbehov samt följa och analysera väntetider i hälso- och sjukvården

(HoS)

Uppdraget avser:

- att följa och analysera utvecklingen av väntetider och vårdköer inom den specialiserade vården och den regionalt finansierade primärvården, med särskilt fokus på konsekvenser av covid-19. Uppföljningen ska bl.a. beakta vårdgarantins tidsgränser och faktorer som kön, ålder och diagnos, samt beskriva utvecklingen av väntetider och köer inom olika vårdområden och regioner.
- att följa och analysera överenskommelsen om ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården 2020, inklusive dess tilläggsöverenskommelse. Fokus ligger på regionernas inrapportering av väntetidsdata till den nationella väntetidsdatabasen och regionernas följsamhet till framtagna riktlinjer och mallar.
- att lämna förslag på hur regeringen kan få kontinuerliga lägesbilder över utvecklingen av väntetider och vårdköer.
- att lämna förslag på vilka data och arbetssätt eller processer som behöver utvecklas för att det ska vara möjligt för Socialstyrelsen att följa väntetider för flera delar av vårdkedjan, och på så vis få en bättre bild av patientens totala väntan på vård.

Avrapportering:

Uppdraget delredovisades i december 2020. Ytterligare delredovisning görs senast den 15 juni 2021 och slutredovisas senast den 31 mars 2022.

Ansvarig utredare:

Sevim Barbasso Helmers (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3) och Erik Wahlström (Enheten för statistikservice).

E-Hälsa och välfärdsteknik i kommunerna

(Soc) (Ä) (F)

Socialstyrelsen ska följa upp kommunernas arbete med e-hälsa och välfärdsteknik i enlighet med tidigare upparbetad uppföljningsmodell. Målet är att ta fram kunskap om hur kommunerna arbetar med att utveckla digitala välfärdstjänster och hur långt de har kommit inom angivna målområden. För detta används nyckeltal som utvecklats inom ramen för tidigare uppdrag. I uppdraget ingår också att följa upp stimulansbidragen till kommunerna för att utveckla digitala arbetssätt. Stimulansbidragen om 168 miljoner kronor är en del av överenskommelsen mellan staten och SKR om teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus.

Syftet är att förbättra förutsättningarna för regeringen och andra aktörer i det fortsatta arbetet med att styra den tekniska utvecklingen inom kommunerna, till nytta för socialtjänstens målgrupper och möjlighet till effektivisering hos huvudmän och utförare.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas årligen senast den 31 maj.

Ansvarig utredare:

Dick Lindberg (Enheten för socialtjänst 2).

Sammanhållna vårdprocesser

Socialstyrelsen koordinerar ett projekt under Nordiska ministerrådet med syfte att åstadkomma mer sammanhållna vård- och omsorgsprocesser, och främja lärande mellan de nordiska länderna. Tyngdpunkten är på patienter och brukare med olika kroniska sjukdomar, och patienter som behöver insatser från flera olika vårdgivare.

Under 2021 ligger fokus på att kartlägga vilka policys och strategier som för närvarande finns i de olika länderna, och vilka effekter de har. Därutöver kartläggs förekomst och effekter av olika typer av vårdvalsystem, liksom arbetet med att förebygga kroniska sjukdomar.

Avrapportering:

Projektet pågår till och med augusti 2022.

Ansvarig utredare:

Ingrid Schmidt (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Inventering av vård för könsstympade flickor och kvinnor

(HoS)

Socialstyrelsen ska inventera vilken vård som erbjuds kvinnor och flickor som utsatts för könsstympling samt analysera och bedöma i vilken utsträckning vården är jämlik mellan regionerna. Till uppdraget hör att lämna förslag till hur vården kan förbättras och bli mer jämlik över landet.

Avrapportering:

Deluppdraget delredovisades den 31 mars 2020 och slutredovisas senast den 1 november 2021.

Ansvarig utredare:

Sharareh Akhavan (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2).

Kartläggning och analys av geografiska skillnader i äldres läkemedelsanvändning

(HoS) (Ä) (L)

Socialstyrelsen har initierat ett projekt att kartlägga de geografiska skillnaderna i äldres läkemedelsanvändning, och utreda vilka faktorer som kan förklara dessa skillnader.

Studien baseras på individdata (läkemedelsanvändning, förskrivarkarakteristika, samsjuklighet m.m.) från Socialstyrelsens läkemedels-, patient- och socialtjänstregister, samt registret över totalbefolkningen och utbildningsregistret från SCB. Vissa ytterligare uppgifter inhämtas på aggregerad nivå [region, kommun, statistikområde (SAMS)], om bland annat befolkningskarakteristika (befolkningstäthet, utbildning, inkomst m.m.), vårdtillgänglighet och läkartäthet. Projektet sker i samarbete med Aging Research Center (ARC), Karolinska Institutet.

Målet med projektet är att finna påverkbara förhållanden som har betydelse för äldres läkemedelsbehandling, med avseende på kvalitet, jämlikhet, resursfördelning och patientsäkerhet.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas senast den 31 december 2022.

Ansvarig utredare:

Johan Fastbom (Enheten för specialiststöd 1).

Förskolebarns försämrade tandhälsa

(T)

(B)

Förskolebarnens tandhälsa har i tidigare uppföljningar uppmärksammats på grund av att andelen barn med karies i denna åldersgrupp har ökat. Mellan år 2011 och år 2017 ökade andelen barn med karies bland 6-åringar med 6 procentenheter, från 21% till 27%. Andel kariesfria 6-åringar är därmed återigen på samma nivå som år 2005. WHO Europa har satt som mål att andelen kariesfria 6-åringar i Europa ska vara 80 procent år 2020, ett mål som Sverige sannolikt inte kommer att nå. Socialstyrelsen ser därför ett behov av att göra fördjupade analyser av den försämrade tandhälsan hos förskolebarn.

Avrapportering:

Uppdraget delredovisas senast den 30 juni och slutredovisas senast den 31 december 2021.

Ansvarig utredare:

Kristin Larsson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Stöd till utvecklingsverksamhet för levnadsvaneförändringar vid psykisk ohälsa

(HoS)

(P)

Sedan mars 2018 har Socialstyrelsen i uppdrag att för patienter med psykisk ohälsa stödja, analysera och utvärdera utvecklingsarbete i primärvården för att förebygga och behandla ohälsosamma levnadsvanor. Satsningen är treårig, och verksamheterna kan söka statsbidrag som fördelas av Socialstyrelsen. Uppdraget har två övergripande målsättningar:

1. Att utvecklingsverksamheterna förbättrar sina strukturella förutsättningar (exempelvis adekvat kompetens, levnadsvanemottagning) att ge stöd till patienter med psykisk ohälsa.
2. Att verksamheternas erfarenheter och resultat av utvecklingsverksamheten kan användas som underlag för att stärka primärvårdens arbete med att förebygga och behandla ohälsosamma levnadsvanor vid psykisk ohälsa.

Initialt går uppdraget ut på att analysera och utvärdera de utvecklingsarbeten som erhållit statsbidrag. Utifrån resultatet av utvärderingen och analysen av utvecklingsarbetena ska ett urval av utvecklingsarbeten identifieras, som har lett till goda resultat i enlighet med uppdraget, för en fördjupad analys.

Arbetet ska resultera i beskrivningar av dessa utvalda exempel, som ska

kunna användas för lärande och inspiration i syfte att utveckla och förbättra arbetet med levnadsvanor hos patienter med psykisk ohälsa i primärvårdsverksamheter. Vidare ska faktorer och förhållanden som har hindrat respektive främjat utvecklingsarbetena identifieras, analyseras och beskrivas. Resultatet av utvärderingen kommer att ingå i slutrapporteringen av regleringsuppdraget om utvecklingsarbete i primärvården för att vid psykisk ohälsa förebygga och behandla ohälsosamma levnadsvanor.

Avrapportering:

Uppdraget slutredovisas senast den 31 mars 2021.

Ansvarig utredare

(för utvärderingsdelen av uppdraget): Andreas Johansson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Första linjens verksamhet vid psykisk ohälsa hos barn och ungdomar

(HoS) **(B)**

Socialstyrelsen genomför en kartläggning av första linjen verksamheter för barn och unga med psykisk ohälsa. Uppdraget är ett deluppdrag inom ramen för myndighetens samlade uppdrag inom kartläggningar och analyser inom psykisk ohälsa. Första linje verksamheter syftar till att ta hand om lätt till medelsvår psykisk ohälsa och tar emot barn och unga som visar tidiga tecken på att må psykiskt dåligt oavsett vad problemen beror på. Första linjen är ett pågående utvecklingsarbete som ser olika ut i länen. Syftet med kartläggningen är att få en nationell bild och kunskap av första linjens verksamheter, vad gäller utformning, innehåll, tillgänglighet och möjligheter att möta behoven.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas senast den 31 mars 2021.

Ansvarig utredare:

Birgitta Greitz (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Långtidsanvändning av kalciumflödeshämmare och risk för bröstcancer

(HoS) (L)

Kalciumflödeshämmare (kalciumantagonister) är vanliga läkemedel vid behandling av hjärt- och kärlsjukdomar, främst högt blodtryck. Publicerade studier har visat ett samband mellan långtidsanvändning (10 år eller längre) av kalciumflödeshämmare och ökad risk för bröstcancer⁵. Socialstyrelsen genomförde 2014 en studie som inte visade något samband mellan 5 års användning av kalciumantagonister och risk för bröstcancer⁶. Enligt denna studie ska myndigheten fortsätta bevaka incidensen av bröstcancer i relation till långtidsanvändning av kalciumflödeshämmare. Vidare rekommenderas även i nyligen genomförda metaanalyser fortsätta studier baserade på populationsbaserade registerdata som inkluderar mer än 10 års användning av kalciumflödeshämmare och justerar för potentiella confounders/störfaktorer^{7,8}.

Mot bakgrund av detta initierade Socialstyrelsen hösten 2019 en epidemiologisk studie baserad på data från Socialstyrelsens cancerregister, läkemedelsregister, patientregister och medicinska födelseregister samt SCB:s register över totalbefolkningen och utbildningsregister. Syftet med projektet är att studera om långtidsanvändning av kalciumflödeshämmare ökar risken för bröstcancer.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas under hösten 2021.

Ansvarig utredare:

Catarina Jansson (Enheten för specialiststöd 1).

God och jämlik tandvård och munhälsa, bild/analys av nuläget

(HoS) (T) (B) (Ä)

Socialstyrelsen har initierat ett projekt att kartlägga god och jämlik tandvård och munhälsa. Munhälsa är starkt kopplat till hälsa, välbefinnande och socioekonomiska faktorer. Socialstyrelsen har tidigare genomfört ett antal undersökningar av god och jämlik tandvård och tandhälsa, baserade såväl på

⁵ Li CI et al. Use of antihypertensive medications and breast cancer risk among women aged 55 to 74 years. JAMA Internal Medicine 2013;23(17):1629-37

⁶ Bergman GJ et al. Breast cancer risk and use of calcium channel blockers using Swedish population registries. JAMA Internal Medicine 2014;174(10):1700-1

⁷ Wright CM et al. Calcium channel blockers and breast cancer incidence: An updated systematic review and metaanalysis of the evidence. Cancer Epidemiology 2017;50(Pt A):113-124

⁸ Thakur AA et al. Calcium channel blockers and the incidence of breast and prostate cancer: A meta-analysis. J Clin Pharm Ther 2018;43(4):519-529

registeranalyser och indikatorer för god tandvård som på självrapporterade data från befolkningsstudier.

En analys av sociala skillnader i tandhälsa bland barn och unga genomfördes 2013. Resultaten från Socialstyrelsens rapporter används flitigt och refereras ofta till i olika sammanhang. Socialstyrelsen ser därför ett behov av att göra förnyade undersökningar av god och jämlik tandvård och tandhälsa hos vuxna, barn och äldre för att kunna presentera en aktuell bild och analys av nuläget.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas senast den 31 december 2021.

Ansvarig utredare:

Peter Lundholm (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård

(Ä) (Soc) (HoS)

Socialstyrelsen undersöker årligen kvaliteten inom äldreomsorgen. Undersökningen är en enkätstudie som besvaras av hemtjänstenheter och särskilda boenden, så kallade äldreboenden, servicehus eller motsvarande boenden.

Resultaten redovisas i form av indikatorer och bakgrundsmått och presenteras på riks-, län-, kommun- och enhetsnivå. Indikatorerna ska spegla delar av kvaliteten i verksamheterna och är främst till för verksamhetsutveckling på enhetsnivå. Enkätstudiens resultat utgör också delar av underlaget till rapporterna Öppna jämförelser äldreomsorg och Lägesrapport för vård och omsorg om äldre. Data från undersökningen presenteras också i Äldreguiden som är ett webbverktyg som riktar sig till äldre och deras anhöriga, där det går att jämföra hemtjänstenheter och särskilda boenden.

Syftet med uppdraget är att genom jämförelser och transparens stimulera till kunskaps- och verksamhetsutveckling för att främja en mer jämlik äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård med god kvalitet.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas senast den 31 december 2021.

Ansvarig utredare:

Homan Amani (Enheten för socialtjänst 2).

Underlag till en nationell strategi för anhöriga

(Soc) (Ä) (F) (B) (M) (P)

Socialstyrelsen har i uppdrag att lämna ett samlat underlag för en bred nationell strategi för anhöriga som vårdar eller stödjer närstående äldre samt att ta fram ett separat underlag för en strategi för övriga anhöriga som vårdar eller stödjer närstående enligt 5 kap 10 § SoL. Underlagen ska bestå av:

- en analys av vad ett anhörigperspektiv innebär för anhöriga och berörd personal,
- en kartläggning och analys av i vilken utsträckning ett anhörigperspektiv finns med i tillämpningen av befintligt regelverk och, i de fall Socialstyrelsen bedömer att det finns brister, en redovisning av dessa.

Arbetet med de två uppdragen integreras delvis. De innefattar bland annat en juridisk genomgång av gällande rätt, en översikt av befintlig litteratur, samråd med berörda myndigheter och intresseorganisationer, intervjustudier samt insamling och analys av kvantitativa data. Enligt uppdragsbeskrivningen ska Socialstyrelsen samverka med Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka) och SKR för att ta tillvara deras kompetens på området.

Avrapportering:

Det uppdrag som rör anhöriga som vårdar eller stödjer närstående äldre personer avrapporterades i december 2020. Uppdraget som rör övriga anhöriga ska rapporteras senast den 30 juni 2021.

Ansvarig utredare:

Karin Gavelin (Enheten för socialtjänst 2).

Cancerrehabilitering

(HoS)

Socialstyrelsen ska utreda förutsättningarna för erbjudande av cancerrehabilitering samt ta fram förslag till åtgärder för att stärka cancerrehabiliteringens utveckling så att patienter och deras närstående nås och får ta del av insatserna. Myndigheten bör fokusera på en fördjupad analys av problembilden ur patientens perspektiv och undersöka möjliga vägar framåt. Myndigheten bör studera framgångsrika processer, förutsättningar för att tidigt tillgodose patienternas behov av rehabilitering och förutsättningar för patienternas delaktighet i rehabiliteringsprocessen.

Socialstyrelsen kommer utreda vad som kan leda till en snabbare återgång i arbete efter cancersjukdom och vårdens roll i detta. Uppdraget ska bidra till ett gemensamt lärande för berörda parter där förbättringsområden identifierats.

Analysen och förslagen ska omfatta eventuella skillnader mellan kvinnors och mäns behov och förutsättningar. Uppdraget ska genomföras i samverkan med Försäkringskassan, regionernas multiprofessionella rehabiliteringsteam, patientföreträdare, regionala cancercentrum, SKR och andra berörda aktörer.

Avrapportering:

Delredovisning ska lämnas senast den 15 oktober 2021. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 maj 2022.

Ansvarig utredare:

Katarina Fredriksson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2).

Analys av pubertetshämmande och könskonträra läkemedel

(L)

(B)

Socialstyrelsen ska kartlägga förskrivningen av pubertetshämmande och könskonträra läkemedel hos personer med könsdysfori. Syftet är att öka kunskapen om läkemedelsbehandling vid könsdysfori. I uppdraget ska Socialstyrelsen beakta övriga pågående uppdrag rörande könsdysfori.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 1 oktober 2021.

Ansvarig utredare:

Annica Bergendahl (Enheten för specialiststöd 1).

Kartläggning av fältarbete

(Soc)

Socialstyrelsen ska genomföra en kartläggning av kommunernas fältarbete riktat mot barn och unga. Socialtjänsten har en viktig roll i arbetet med att förebygga sociala problem såsom kriminalitet, missbruk och beroende, våld i nära relationer, fattigdom, hemlöshet eller när barn far illa. Fältarbete är en metod för att uppfylla ambitionerna om uppsökande och förebyggande socialt arbete i socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Fältarbetare kan arbeta på individ-, grupp- och samhällsnivå. För att tillgodose behov som uppmärksammas i det uppsökande arbetet kan fältarbetare genomföra aktiviteter och insatser på indikerad, selektiv och universell preventionsnivå.

Kartläggningen syftar till att öka kunskapen om hur kommuner på olika sätt organiserar och bedriver uppsökande och förebyggande fältarbete gent-

emot barn och unga, samt vad detta fältarbete innehåller och innebär för profession och målgrupp. Syftet är också att identifiera kommunernas eventuella behov av stöd i fältarbetet för att lägga grunden till vilket stöd myndigheten kan behöva ge i frågan.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas i december 2021.

Ansvarig utredare:

Therese Olmsäter (Enheten för socialtjänst 1).

Rapport om riskbruk, missbruk, skadligt bruk och beroende

(Soc) (HoS) (M)

De befintliga lägesrapporternas ramar och begränsningar (om innehåll, längd, möjlighet till fördjupning, möjlighet att beskriva utveckling över tid, ålder, kön etc.) medger inte utrymme för att beskriva området missbruk- och beroende så att det visar på helheter. Under 2020–2021 kommer Socialstyrelsen arbeta med att ta fram en rapport om missbruk och beroende som inkluderar data och analyser för både socialtjänst och hälso- och sjukvård. Det behövs en samlad rapport som publiceras strax före lägesrapporterna och som beskriver såväl ”populationen” i missbruk, skadligt bruk och beroende som insatser för ”populationen” och eftersträvar att redogöra för eventuella ojämlikheter mellan kön, åldrar och regionala skillnader över tid. Den kommer att beskriva och analysera skadligt bruk och beroende utifrån hälsodataregister. Även registerindikatorer inom ramen för Öppna jämförelser (ÖJ) kommer att inkluderas. Inom socialtjänstens område kommer rapporten att innehålla statistik och analyser om behov och insatser för personer med missbruk utifrån information från Addiction Severity Index (ASI) och Uppföljnings och utvärdering av Åtgärder (UBÅT) och ÖJ. Även goda exempel på arbete vad gäller närstående och brukarrevisionen kommer att inkluderas. När det är möjligt och relevant är fokus också samsjuklighet. Data samlas under hösten 2020.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 16 april 2021.

Ansvarig utredare:

Lina Pastorek (Enheten för socialtjänst 1).

Uppdrag att ta fram analys och förslag på åtgärder för att motverka och förebygga hemlöshet

(Soc)

Socialstyrelsen ska ge förslag på indirekt förebyggande åtgärder mot hemlöshet och åtgärder mot akut och långvarig hemlöshet, avgränsat till socialtjänstens område och ansvar.

Målsättning med förslagen är att långsiktigt bidra till minskat antal hemlösa personer och minskat antal avhysningar. Socialstyrelsen ska bl.a. analysera och ge förslag på åtgärder för att stödja kommunernas införande av Bostad först, öka uppsökande arbetet riktat mot personer som befinner sig i eller riskerar att hamna i hemlöshet, stimulera utvecklingen av lokalt vräkningsförebyggande arbete, stärka samverkan mellan kommunernas socialtjänst och samhällsplanering samt stödja kommunerna i lokala hemlöshetskartläggningar enligt en enhetlig metod.

Myndigheten ska också föreslå hur en eventuell uppföljning av åtgärderna kan ske och lämna förslag på hur Socialstyrelsen kan stödja genomförandet och uppföljningen av de föreslagna åtgärderna. Socialstyrelsen ska samråda med Boverket, Kronofogdemyndigheten och länsstyrelserna.

Avrapportering:

Arbetet ska slutredovisas senast den 24 september 2021.

Ansvarig utredare:

Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1).

Kartläggning och analys av adoptionsspecifika behov hos adopterade

(Soc) **(HoS)** **(P)** **(B)**

Socialstyrelsen ska genomföra en kartläggning och analys av hur hälso- och sjukvården och socialtjänsten möter adoptionsspecifika behov hos adopterade. I uppdraget ingår att lämna förslag på möjliga utvecklingsinsatser inom området för att utveckla kunskap och kompetens i syfte att möta adoptionsspecifika behov. Särskilt fokus i uppdraget ska ligga på vård och stödinsatser vid psykisk ohälsa. Förslagen ska innehålla bedömning av insatsernas kostnader och kostnadseffektivitet.

Avrapportering:

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2022.

Ansvarig utredare:

Åsa Borén (Enheten för socialtjänst 1).

Uppdrag om utveckling av den statligt nationella samordningen och uppföljningen av cancervården

(HoS)

Socialstyrelsen har i uppdrag att utveckla den statligt nationella samordningen och uppföljningen av cancervården. Uppdraget består av två delar. Den ena delen innebär att Socialstyrelsen ska stärka den nationella samordningen inom cancerområdet. Den andra delen innebär att Socialstyrelsen ska utöka myndighetens nationella uppföljning och analys av cancervårdens utveckling och behov. Uppdraget kan på sikt komma att inbegripa fler områden, i syfte att stärka den statliga uppföljningen av hälso- och sjukvården.

Socialstyrelsen ska inom ramen för uppdraget utveckla samordning och uppföljning av cancervården på olika sätt, bl.a. ska myndigheten på ett strukturerat sätt följa upp och analysera utvecklingen avseende dess kapacitet, vårdutfall, tillgänglighet, patientsäkerhet, jämlikhet, effektivitet inklusive, i den mån det är möjligt, kostnadseffektivitet, nya arbetssätt och teknologiska framsteg.

Avrapportering:

Uppdraget ska redovisas varje år senast den 30 september. En sammanfattad redovisning av uppdraget ska lämnas senast den 30 mars 2022.

Ansvarig projektägare:

Lena Hellberg (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3).

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning inom vård och omsorg

Bedömning av tillgång och efterfrågan på legitimerade yrkesutövare i hälso- och sjukvården. Nationella planeringsstödet

(HoS)

Socialstyrelsen redovisar årligen bedömningar av tillgång och efterfrågan på legitimerade yrkesutövare i hälso- och sjukvården. Syftet är att utgöra ett stöd för regeringen, huvudmännen, lärosäten, professionsorganisationer och andra aktörer som är delaktiga i planering av kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården.

Sedan 2019 genomförs, utöver den årliga rapporteringen om tillgången och efterfrågan på legitimerad personal inom hälso- och sjukvården, också en samlad kartläggning och bedömning av hälso- och sjukvårdens tillgång på och långsiktiga behov av specialistläkare inom alla specialiteter. Kartläggningen och bedömningen ska göras både på nationell och regional nivå och omfatta både offentliga och privata vårdgivare. I uppdraget för 2019 ingick även att utifrån ett nationellt perspektiv lämna förslag på hur dimensionering av ST-tjänster (specialiseringstjänstgöring) för läkare skulle kunna göras på ett mer effektivt sätt, i syfte att minska bristen av olika sorters specialistläkare och uppnå målsättningen om en jämlik vård i hela landet. Fokus skulle läggas på de specialiteter där det finns en tydlig brist. Tilläggsuppdraget publicerades i samma rapport som grunduppdraget den 28 februari 2019.

Avrapportering:

Grunduppdraget redovisas årligen i februari.

Ansvarig utredare:

Katarina Sandberg (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3).

Kompetens i LSS-boenden

(Soc)

(F)

Socialstyrelsen ska göra en kartläggning och analys av kompetensen hos personal som arbetar i LSS-boenden och av vilka kompetensinsatser som erbjuds offentligt finansierade LSS-boenden. Vidare kommer Socialstyrelsen undersöka om den nuvarande kompetensnivån bedöms vara tillräcklig för att brukarna ska ha en trygg och säker boendemiljö, inklusive om brister i kompetens och bemanning påverkar risken för tvångs- och begränsningsåtgärder.

Om kartläggning och analys visar på brister i kompetensen kommer en beskrivning på lämpliga åtgärder lämnas. Uppdraget ska göras i samarbete med Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och i dialog med SKR.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 31 mars 2021.

Ansvarig utredare:

Kristina Lindholm (Enheten för socialtjänst 2).

Fler kompetenser och professioner i vårdkompetensrådets arbete

(HoS)

Socialstyrelsen ska analysera och ge förslag på hur ytterligare professioner och kompetenser som inte kräver högskoleutbildning kan ingå i vårdkompetensrådets arbete. Uppdraget inriktar sig främst mot undersköterskor och specialistundersköterskor men ger också en övergripande beskrivning av andra yrken. En nulägesbeskrivning av olika aspekter som kan påverka arbetet med kompetensförsörjning samt en nulägesbild inom regionalt och kommunalt finansierad hälso- och sjukvård kommer att redovisas. Vidare redovisas olika aktörer och samverkansformer mellan företrädare för yrkesgruppen undersköterskor som arbetstagarorganisationer, arbetsgivarorganisationer, utbildningsanordnare och myndigheter samt en beskrivning av de områden och frågeställningar där det finns behov av samverkan mellan berörda aktörer. Vissa frågor om utmaningar och vad arbetet mot en god och nära vård innebär för yrket belyses också. Slutligen ska rapporten innehålla en sammanfattande analys med förslag hur rådet kan arbeta med kompetensförsörjning avseende icke legitimerade yrken och hur detta kan knytas till rådets pågående arbetet om en effektivare kompetensförsörjning för legitimerade yrken.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 28 februari 2021.

Ansvarig utredare:

Susanne Bergman (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Lägesrapporter

Lägesrapporter om vård och omsorg är löpande instruktionsstyrda förvaltningsuppdrag sedan 2019. Dessförinnan kom uppdragen i det årliga regleringsbrevet.

Socialstyrelsen lämnar årligen redovisningar och analyser av tillståndet och utvecklingen inom följande områden:

- **Vård och omsorg om äldre**, Michaela Prochazka (Enheten för socialtjänst 2)
- **Individ- och familjeomsorg**, Anita Bashar Aréen (Enheten för socialtjänst 1)
- **Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning**, Karin Flyckt (Enheten för socialtjänst 2)
- **Hälso- och sjukvård och tandvård**, Sara Dahlin (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2)

Lägesrapporterna är uppdelade efter god vård och omsorgsdimensionerna, utöver ett avsnitt som behandlar aktuell utveckling. I rapporterna dras slutsatser om tillståndet och utvecklingen över tid.

Rapporteringen baseras i stor utsträckning på sammanställningar av statistik, epidemiologiska studier, underlag från Inspektionen för vård och omsorg och publicerat material under året från Socialstyrelsen och andra nationella aktörer, till exempel Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, Folkhälsomyndigheten, Riksrevisionen och SKR. Samtliga sakavdelningar på myndigheten bidrar med underlag till rapporterna.

Avrapportering:

Rapporterna publiceras årligen senast den 31 mars.

Utvärderingar och uppföljningar av kunskapsstyrande produkter

Utvärdering av vård och stöd vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd utifrån de nationella riktlinjerna

(HoS) (Soc) (P)

Socialstyrelsen kommer utvärdera vården och stöden till personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd, med utgångspunkt från de nationella riktlinjerna inom området. Utvärderingen baseras bland annat på individdata från Socialstyrelsens register (till exempel patientregistret och läkemedelsregistret). Uppgifter kommer också att inhämtas via enkäter till regioner och kommuner. Även kvalitativa metoder kan komma att användas.

Målet med utvärderingen är att se vilka områden som fungerar bra respektive mindre bra, utifrån utvärderingens resultat. Dessa delar kommer att lyftas fram som förbättringsområden, inklusive förslag till hur vården och omsorgen kan förbättras i relation till rekommendationerna i riktlinjerna. Därigenom bidrar utvärderingen till lokalt, regionalt och nationellt förbättringsarbete. Utvärderingen ska också belysa om och på vilket sätt regioner och kommuner har mottagit och använt de nationella riktlinjerna. I slutänden kan detta bidra till en mer god vård och omsorg för personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd.

Avrapportering:

Uppdraget är planerat att redovisas senast den 31 mars 2022.

Ansvarig utredare:

Anders Nordlund (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Utvärdering av vården vid rörelseorganens sjukdomar – nationella riktlinjer

(HoS)

Socialstyrelsen har initierat ett projekt med syfte att öppet jämföra och utvärdera kvaliteten i vården vid rörelseorganens sjukdomar. Utgångspunkten kommer att vara både de reviderade nationella riktlinjerna inom området och utvärderingen från 2014 som visade att det finns ett stort antal förbättringsområden som berör både regionernas och kommunernas arbete. Utvärderingen kommer att baseras på data från Socialstyrelsens register (till exempel patientregistret, läkemedelsregistret och dödsorsaksregistret) samt på de kvalitetsregister som finns inom området (till exempel BOA, Svensk Reumatologiskt Kvalitetsregister och Rikshöft). Uppgifter kommer också att

inhämtas via enkäter till regioner och eventuellt till kommuner.

Målet med utvärderingen är att belysa vilka områden som fungerar bra respektive mindre bra, utifrån utvärderingens resultat. Dessa kommer att lyftas fram som förbättringsområden, som även innehåller förslag på hur vården och stödet kan förbättras i relation till rekommendationerna i de nationella riktlinjerna.

Då riktlinjerna för rörelseorganens sjukdomar är uppdelade i tre sjukdomsgrupper kan utvärderingen även dela upp områdena och utvärdera dem var för sig, samt därefter ge en gemensam helhetsbild. De första områdena som planeras är artros och osteoporos.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att slutredovisas senast den 31 december 2022.

Ansvarig utredare:

Anastasia Simi (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Öppna jämförelser – Vård och omsorg om äldre

(Soc) (Ä)

Socialstyrelsen publicerar regelbundet sedan 2010 indikatorer som handlar om vård och omsorg om äldre redovisade på kommun-, regions och riksnivå.

Indikatorerna bygger på olika datakällor:

- Nationella enkätundersökningar
  - Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?, Socialstyrelsen
  - Kolada, Sveriges Kommuner och Regioner.
- Officiell statistik
  - Registret över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning, Socialstyrelsen
  - Patientregistret, Socialstyrelsen
  - Läkemedelsregistret, Socialstyrelsen
  - Registret över insatser i kommunal hälso- och sjukvård, Socialstyrelsen
- Nationella kvalitetsregister
  - Senior alert
  - Svenska palliativregistret
  - Riksstroke

Syftet med indikatorbaserade jämförelser i Öppna jämförelser – Vård och omsorg om äldre är att beslutsfattare på olika nivåer, politiker, förvaltningschefer, verksamhets- och kvalitetsansvariga i landets kommuner och regioner ska få ett underlag för att följa upp och förbättra den egna verksamhetens re-

sultat. Resultat ska inspirera till lokala, regionala och nationella diskussioner om vad som kan förbättras, men även ge insyn i kvaliteten för den offentligt finansierade vården och omsorgen om äldre.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas årligen i februari.

Ansvarig utredare:

Ann-Catrin Johansson (Enheten för socialtjänst 2).

Enhetsundersökning LSS

(F)

(Soc)

Socialstyrelsen ska undersöka och stödja kvalitetsutvecklingen inom LSS-verksamheter genom öppna jämförelser på enhetsnivå. Datainsamlingen sker genom enkäter till samtliga verksamheter i landet som utför daglig verksamhet och bostad med särskild service för vuxna enligt LSS.

Resultaten redovisas i form av indikatorer och presenteras på riks-, län-, kommun- och enhetsnivå. Resultat har publicerats årligen mellan 2017–2019. Indikatorerna ska spegla delar av kvaliteten i verksamheterna och är främst till för verksamhetsutveckling på enhetsnivå som kommer brukarna till gagn.

Syftet med öppna jämförelser är att stimulera till kunskaps- och verksamhetsutveckling för att främja en mer jämlik omsorg med god kvalitet.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas senast den 31 december 2021.

Ansvarig utredare:

Maria Rude (Enheten för socialtjänst 2).

Öppna jämförelser inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

(Soc)

(HoS)

Öppna jämförelser är en uppsättning indikatorer som används för att analysera, följa upp och utveckla hälso- och sjukvården samt socialtjänsten på lokal, regional och nationell nivå. Det övergripande syftet med öppna jämförelser är att stödja nationella aktörer samt ansvariga huvudmän och utförare inom vård och omsorg i arbetet med att främja en god vård och omsorg för den enskilda individen. Indikatorerna bygger på enkätdata, registerdata och uppgifter från kvalitetsregister.

Avrapportering:

Arbetet med Öppna jämförelser pågår kontinuerligt under hela året. Resultat baserat på enkätdata publiceras i juni och resultat som bygger på register planeras med hänsyn till när registren färdigställs.

Ansvarig utredare:

Joakim Hagelbäck (Enheten för socialtjänst 1).

Utvärdering av screening för bröstcancer

(HoS)

Socialstyrelsen tar fram nationella screeningprogram med syfte att nå nationell samordning kring screening och skapa förutsättningar för en jämlik vård. Som en del i Socialstyrelsens modell för att ta fram nationella screeningprogram ingår även att utvärdera dessa. Screeningprogrammet för bröstcancer (mammografi) är det som nu står näst på tur. Utvärderingen bygger på den modell vi använde när vi utvärderade screeningprogrammet för livmoderhalscancer 2020. Utgångspunkten för utvärderingen är de rekommendationer och indikatorer som ingår i det nationella screeningprogrammet.

Utvärderingen baseras bland annat på data från det nationella kvalitetsregistret för mammografiscreening och från Socialstyrelsens register (cancerregistret, patientregistret och dödsorsaksregistret). Data kommer att analyseras mot indikatorerna i screeningprogrammet samt inkludera socioekonomiska analyser. Incidens avseende cancer hos ”falskt negativa” screeningprov kommer också att analyseras. Uppgifter kommer också att inhämtas via enkäter till exempelvis regionledningar, laboratorier och kvinnokliniker.

Målet med utvärderingen är att se vilka områden som fungerar bra respektive mindre bra, utifrån utvärderingens resultat. Dessa delar kommer att lyftas fram som förbättringsområden. Resultaten i utvärderingen kan även komma att leda fram till förbättringsområden som kan innebära nya rekommendationer när screeningprogrammet ses över. Utvärderingen ska också belysa hur screeningprogrammet har implementerats.

Avrapportering:

Uppdraget är planerat att redovisas senast den 30 september 2022.

Ansvarig utredare:

Christina Broman (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Enhetsundersökning kommunal hemsjukvård – förstudie

(HoS)

Inom ramen för Socialstyrelsens arbete med stöd till omställningen till en god och nära vård genomförs en förstudie för att analysera förutsättningarna för införandet av enhetsundersökningar hos vårdgivare inom kommunalt finansierad hälso- och sjukvård i hemmet. Syftet är att utveckla öppna jämförelser inom kommunal hälso- och sjukvård.

Avrapportering:

Förstudien planeras att redovisas senast den 30 september 2021.

Ansvarig utredare:

Eva Lejman (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2).

Indikatorer och målnivåer i nationella riktlinjer tandvård

(T)

Socialstyrelsen ska ta fram indikatorer och målnivåer för att kunna följa upp de nya nationella riktlinjerna för tandvård som är under utveckling. Indikatorprojektets syfte är utveckla indikatorer som speglar tandvårdens följsamhet till de nationella riktlinjerna. Målet är att täcka in riktlinjernas centrala rekommendationer med hjälp av dessa indikatorer. Med hjälp av indikatorerna kan uppföljningar och utvärderingar av tandvården genomföras.

Arbetet med att utveckla indikatorer bedrivs enligt en modell som innebär att indikatorerna utformas i ett konsensusförfarande med medicinska experter och övriga intressenter med relevanta kunskapsunderlag som grund. Enligt modellen ska en indikator ha vetenskaplig rimlighet, vara relevant och dessutom vara möjlig att mäta och tolka. Aktuella datakällor för att utveckla indikatorerna är Socialstyrelsens hälsodataregister, nationella kvalitetsregister och befolkningsenkäter.

Avrapportering:

En remissversion av indikatorer och målnivåer ska vara färdig hösten 2021. Publicering av slutversionen av indikatorer och målnivåer kommer ske våren 2022 i samband med att slutversionen av nationella riktlinjer tandvård publiceras.

Ansvarig utredare:

Thomas Malm (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Indikatorer och målnivåer i nationella riktlinjer rörande neuropsykiatriska funktionshinder

(HoS) (P)

Under 2020 påbörjades arbetet med att ta fram indikatorer för de nationella riktlinjerna för neuropsykiatriska funktionshinder.

Under 2020 har en expertgrupp utsetts och datainsamling påbörjats. Datakällorna består av patientregistret, läkemedelsregistret samt eventuella kvalitetsregister. Även enkäter kommer att användas.

För att hantera den bristfälliga tillgången på data för patientgruppen, kommer eventuellt ett försök med inhämtning av mängddata från regionerna att göras med liknande variabler som i patientregistret men skillnaden är att fler yrkesgrupper kommer tas med i uttaget. Detta för att anpassa sig till hur vården av patienter med neuropsykiatriska funktionshinder är organiserad. Målgruppen för projektet är representanter för ledning och styrning inom hälso- och sjukvården. Data kommer att presenteras aggregerat på region-nivå, hälso- och sjukvårdsregion samt riket.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas i remissversion december 2021, i slutversion hösten 2022.

Ansvarig utredare:

Tobias Edbom (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

En indikatorbaserad uppföljning inom patientsäkerhetsområdet

(HoS)

En första baseline-mätning kommer att publiceras under 2021. Uppdraget kommer från handlingsplanen Agera för säker vård. Uppdraget handlar om att ta fram ett urval av indikatorer som ska ingå i en framtida systematisk nationell indikatorbaserad uppföljning inom patientsäkerhetsområdet samt att identifiera behov för indikatorutveckling. Uppföljningen ska spegla handlingsplanens fyra grundläggande förutsättningar och fem prioriterade fokusområden samt i möjligaste mån spegla vad som krävs för att uppnå en förflyttning mot ett mer aktivt förebyggande patientsäkerhetsarbete. Visionen i handlingsplanen är: God och säker vård – överallt och alltid och det övergripande målet är att: Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada.

I likhet med handlingsplanen kommer den indikatorbaserade uppföljningen att utformas i dialog och bred samverkan med relevanta aktörer.

Initialt kartläggs befintliga indikatorer som kan tänkas ingå för att i nästa steg bedöma och identifiera behov för indikatorutveckling. Uppföljning tar sin utgångspunkt från tre huvudfrågor.

- Har vården varit säker?
- Är vården säker här och nu?
- Ökar riskmedvetenhet och beredskap?

Avrapportering:

Uppdraget planeras att publiceras i juni 2021.

Ansvarig utredare:

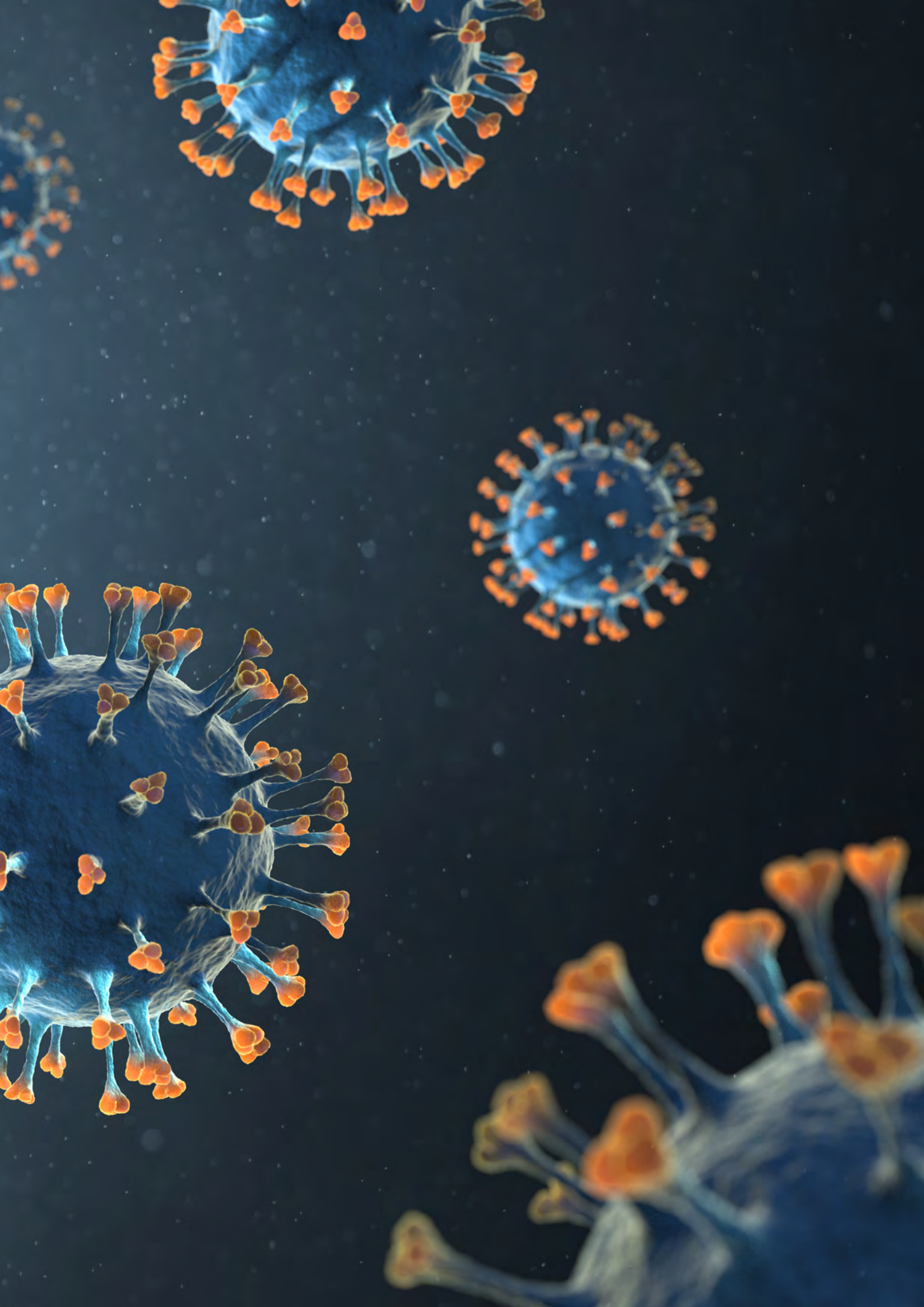
Marianne Aggestam (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3).

Uppföljning av statsbidrag

Socialstyrelsen fördelar och redovisar statsbidrag på uppdrag av Regeringen⁹. Statsbidrag är ett verktyg för att uppnå politiska mål, till exempel genom att stimulera kvalitetsutveckling inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Mottagare av statsbidrag är främst det civila samhällets organisationer, kommuner, regioner och länsstyrelser. Uppdragens storlek varierar – allt från ett par miljoner kronor till miljardbelopp. Socialstyrelsen redovisar uppdragen årligen till Regeringskansliet i enlighet med regeringsbeslut. En redovisning till Regeringskansliet är i regel en sammanfattande redogörelse för statsbidragets användning i förhållande till bidragets syfte och innehåller information om t.ex. medelsförbrukning, olika typer av insatser, målgrupper och resultat. Under 2021 kommer myndigheten att följa upp och redovisa ett 30-tal uppdrag, varav ett antal av dessa tangerar nedanstående uppdrag som alla ingår i denna analysplan.

- Följa och analysera överenskommelsen om ökad tillgänglighet i barnhälsovården för åren 2018–2020
- Regionala Cancercentrum – En analys och förslag om utveckling av verksamheten
- Utvärdering av prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor utifrån de nationella riktlinjerna
- Enhetsundersökning LSS
- Arbete med indikatorer för uppföljning av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor
- Utveckla indikatorer om brottsofferstöd
- E-Hälsa och välfärdsteknik i kommunerna
- Stöd till utvecklingsverksamhet för levnadsvaneförändringar vid psykisk ohälsa
- Första linjens verksamhet vid psykisk ohälsa hos barn och ungdomar
- Nationell strategi för anhöriga

Covid-19-relaterade analyser

Analysera världens resiliens

(HoS)

Resiliens är den långsiktiga förmågan hos ett system att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas. I detta sammanhang kan det i mångt och mycket liknas vid krisberedskap. På vilket sätt har vården lyckats ställa om under coronapandemin och hur har det påverkat den kontinuerliga verksamhetsutvecklingen? Vilken beredskap har vården för kriser?

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas sommaren 2022.

Ansvarig utredare:

Patrik Hidefjäll (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Analysera undanträngningseffekter inom vården utifrån de nationella riktlinjerna

(HoS)

Vårdproduktion och väntetider kan påverkas mycket kraftigt under coronapandemin. Det kan dels bero på att olika moment ställs in från vårdens sida (minskad tillgång – minskad produktion och ökade väntetider), dels bero på att personer – i riskgrupper eller andra – avstår från att söka vård de egentligen skulle vara i behov av (minskad ”efterfrågan” – minskad produktion men eventuellt minskade väntetider). Detta kan undersökas genom att se på ett urval av åtgärder kopplade till indikatorer inom de nationella riktlinjerna. De täcker stora patientgrupper, många med kroniska sjukdomar, och åtgärderna är evidensbaserade och prioriterade. Att följa utfallet för ett antal centrala och högt prioriterade rekommendationer kan ge en bra och sammansatt bild över eventuella undanträngningseffekter.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas senast den 30 juni 2021.

Ansvariga utredare:

Christina Broman (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1).

Analys av påverkan på läkemedelsförskrivning och läkemedelskonsumtion under pandemin

(L) (HoS)

Genom att analysera uthämtningsmönstret för förmånsläkemedel samt smittskyddsläkemedel kan vi få en bättre förståelse av hur vården har kunnat bedrivas under coronapandemin. Socialstyrelsen publicerade i oktober 2020 en första analys av hur patienter har hämtat ut sina läkemedel under inledningen av pandemin. I denna uppföljande analys kommer ytterligare aspekter att undersökas och fördjupas.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 30 maj 2021.

Ansvarig utredare:

Ingrid Schmidt (Enheten för specialiststöd 2).

Analys av e-tjänster som möjliggörare under pandemin

(HoS) (Soc) (T)

Detta uppdrag är aktuellt inom såväl socialtjänst som tandvård och hälso- och sjukvård. Delvis ingår detta i en av de analyser som görs på kort sikt, men bilden måste kompletteras med ett längre perspektiv. Det är inte bara de digitala vårdbesöken som ökat under coronapandemin. Ett antal olika nya digitala arbetssätt har implementerats (eller tillåtits) under pandemin. Vissa kan ses som "nödlösningar" men många kommer sannolikt att stanna kvar inom vården och omsorgen. Stora delar av denna analys kan tas in i lägesrapporterna och i det uppdrag vi har att se på kommunernas användning av välfärdsteknik.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 31 maj 2021.

Ansvarig projektägare:

Eva Wallin (Enheten för socialtjänst 2).

Analysera hur äldreomsorgen, såväl särskilt boende som hemtjänst, klarade av att hantera situationen med covid-19

(Soc)

Vi kan konstatera att smittan kom in på flera boenden i större utsträckning än vad som förutsågs under våren. En central analysfråga är om smittspridningen berodde på system/strukturproblem i omsorgen, eller om det var vissa boenden som fallerade. Flera förklaringsfaktorer diskuteras för närvarande, exempelvis: tillämpningen av basal vårdhygien, personalens kompetensnivå, omsättningen av personal, styr- och ledningsfunktioner, tillgång till legitimerad personal, exempelvis sjuksköterskor samt organisation av vård och omsorg vid smitta. Denna analys är relativt långt planerad och är tänkt att ingå i "Lägesrapport om Vård och omsorg om äldre" som publiceras sista mars 2021.

En ytterligare aspekt vad gäller äldreomsorgen är att se om det även här finns en typ av undanträngningseffekt. Socialstyrelsen har analyserat effekten på hemtjänst och kan konstatera att färre äldre (70 eller äldre) ansökte och fick sin ansökan beslutad och verkställd under våren jämfört med motsvarande period under 2014–2019.

En liknande analys pågår för att studera påverkan på ansökningar till särskilt boende. Även den analysen kommer att integreras i lägesrapporten.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 31 mars 2021.

Ansvarig projektägare:

Eva Wallin (Enheten för socialtjänst 2).

Analysera smittspridningen inom verksamheter inom funktionshindersområdet

(Soc)

Under 2020 har kunskapen ökat vad gäller risker vid covid-19 för personer med insatser enligt LSS. Det gäller framförallt personer med intellektuell funktionsnedsättning. Myndigheten har också fått signaler om att den psykiska ohälsan ökat till följd av den isolering som pandemin medfört. Socialstyrelsen genomför därför fördjupade analyser av covid-19 och dess konsekvenser bland personer med funktionsnedsättning som har stöd från socialtjänsten.

Fokus för analyserna är bland annat smittspridning i olika åldrar och diagnoser, överdödlighet samt förändringar i förskrivning av psykofarmaka. Analyserna kommer att publiceras i "Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning – lägesrapport 2021" och är ett komplement till uppdraget att kartlägga konsekvenser av covid-19 inom LSS.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 31 mars 2021.

Ansvarig projektägare:

Eva Wallin (Enheten för socialtjänst 2).

Analys av ekonomiskt bistånd

(Soc)

Hur har situationen för särskilt utsatta grupper förändrats under coronapandemin? Vi kan analysera förändringar i hushållssammansättning och orsak till ansökan (finns med som korttidsanalys), exempelvis ökad arbetslöshet. Det går att analysera huruvida andelen barnfamiljer bland biståndsmottagarna ökar.

Under februari 2021 publicerar vi ett tredje faktablad baserat på månadsstatistiken för ekonomiskt bistånd. I juni 2021 publicerar vi en fördjupad analys baserad på årsstatistiken för 2020.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 18 juni 2021.

Ansvarig utredare:

Anna-Maria Karlsson (Enheten för socialtjänst 1).

Analysera påverkan på psykisk ohälsa

(P)

(HoS)

(Soc)

Vad händer under coronapandemin med personer som redan tidigare tillhörde gruppen som led av psykisk ohälsa eller en psykisk sjukdom? Delar av detta analysarbete kan läggas in i andra uppdrag, t.ex. se på undanträngningseffekterna. Det är även viktigt att framgent följa utvecklingen av den psykiska ohälsan för att se om den befarade ökningen i pandemins spår infinner sig eller inte.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 31 december 2021.

Ansvarig projektägare:

Elisabeth Wörnberg Gerdin (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Analysera utvecklingen rörande våld i nära relationer

(HoS) (Soc)

Här finns redan tidiga signaler, i Sverige och utomlands, att detta ökar. Statistiken från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) har hittills visat på en ökning av anmälningar som rör våld i nära relationer, men den ökningen skedde redan i januari och februari. Socialstyrelsen kommer följa statistik från BRÅ för att identifiera områden som behöver analyseras närmare. Socialstyrelsen har för avsikt att undersöka om hälso- och sjukvården under pandemiperioden 2020 fått en ökad belastning i form av skador bland kvinnor och barn som orsakats av våld från annan person. Den övergripande frågeställningen lyder: Är det möjligt att spåra en ökning av skador bland kvinnor och barn som orsakats av våld från annan person under pandemiperioden?

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas september/oktober 2021.

Ansvarig utredare:

Petra Sundlöf (Enheten för socialtjänst 1).

Analysera effekterna på tandvården

(T)

Tandvården inryms även inom en mängd av de ovanstående frågeställningarna. Vidare kommer de frågor som ingår i de snabba analyserna (publicerade covid-19 relaterade faktablad under 2021) att behöva analyseras även på lång sikt. Sannolikt ryms ett antal av dessa frågeställningar i det planerade uppdraget att presentera en lägesbild om jämlik munhälsa och tandvård (se ovan).

I de långsiktiga analyserna av tandvård kan det analyseras hur tandhälsan påverkats av krisen och en eventuell försenad diagnostik, hur samverkan mellan tandvård och hälso- och sjukvården fungerade, exempelvis kring material och personalförsörjning, och hur tandvårdens följsamhet till basala hygienrutiner fungerar.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att redovisas under våren 2022.

Ansvarig projektägare:

Elisabeth Wärnberg Gerdin (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4).

Konsekvens av covid-19 på sexuellt överförbara sjukdomar

(HoS)

Coronapandemin har medfört flera förändringar i samhället där individers förändrade beteenden samt omställningar och omprioriteringar inom hälso- och sjukvården kan ha påverkat incidensen och vården avseende sexuellt överförbara infektioner. Analysen riktar sig in på en eventuell påverkan av coronapandemin vad gäller incidens/förekomst och vård/behandling avseende sexuellt överförbara infektioner med fokus på huvudsakligen klamydia och gonorré samt åldrarna 15–34 år.

Analysen syftar till att ge ökad kunskap som kan utgöra underlag för Socialstyrelsens och regionernas bedömning om det behövs särskilda insatser inom området sexuellt överförbara sjukdomar med anledning av coronapandemin.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas under våren 2021.

Ansvarig projektägare:

Anastasia Nyman (Enheten för specialiststöd 1).

Effekterna av covid-19 på kvinnors och barns hälsa, främst med fokus graviditet och förlossning i Sverige

(B)

(HoS)

Vi vet lite om effekterna av covid-19 på graviditet i Sverige. Till exempel har det rapporterats att antalet för tidigt födda har varit lägre under pandemin. Det är därför av intresse att djupgående studera effekterna av covid-19 på graviditet och förlossningar. Inom området finns behov av att undersöka olika aspekter av förlossning och covid-19. De tänkbara analyserna presenteras nedan:

- Påverkan av kvinnors och barns hälsa av en pågående covid-19-infektion under graviditet. Till vilken grad utgör graviditet en riskfaktor för vårdkrävande covid-19-infektion? Vilka riskfaktorer har de gravida kvinnorna som drabbas av sjukvårdskrävande covid-19-infektion, och vilka riskfaktorer har de som drabbas av svår infektion? Påverkar moderns covid-19-infektion under graviditeten de nyfödda barnens hälsa? Påverkar covid-19-infektion under graviditeten risk för maternella komplikationer under barnsängstiden (de första sex veckorna efter förlossning)?
- Påverkan av coronapandemin på graviditetskomplikationer, oro, barnutfall, och upplevelser bland kvinnor utan infektion.

Avrapportering:

Uppdraget planeras att påbörjas 2021.

Ansvarig utredare:

Karin Källén (Enheten för specialiststöd 1).

Förlopp av covid-19 kopplad till annan icke covid-19-relaterad läkemedelsanvändning

(HoS) (L)

Virussen sars-cov (SARS) och sars-cov-2 (covid-19), binder till sina målgans celler genom enzymet angiotensinkonvertas (angiotensin-converting enzyme 2, ACE2) som uttrycks i epitelceller i lungor, tarmar, njurar, och blodkärl. Därför har behandling med läkemedel relaterade till renin-angiotensin-aldosteronsystemet (RAAS) ifrågasatts under pågående coronapandemi.

Socialstyrelsen kommer att undersöka associationen mellan en rad läkemedel kopplade till RAAS-systemet och risk för död i covid-19. För att studera effekten av specifika läkemedel på risken att dö i covid-19, används regressionsmetoder med justeringar för lämpliga störfaktorer.

Avrapportering:

Uppdraget redovisas senast den 28 februari 2021.

Ansvarig utredare:

Johan Fastbom (Enheten för specialiststöd 1).

Utlandsfödda med covid-19

(HoS)

Inom ramen för Socialstyrelsens arbete med stöd till omställningen till en god och nära vård och arbetet med analyser med anledning av covid-19 genomförs en förstudie för att i övrigt analysera överrepresentation av utlandsfödda bland smittade och avlidna på grund av covid-19. Det är en jämförande studie med befolkningen i övrigt.

I förstudien kartläggs och analyseras vilken vård som erbjuds utlandsfödda under pandemin avseende:

- Läkarpbesök och specialistläkarpbesök bland utlandsfödda patienter med hänsyn till inkomst/utbildning/bostadsort under mars–okt 2020 i jämförelse med samma period under 2019

- Förskrivning av läkemedel inom primärvården för utlandsfödda patienter med hänsyn till inkomst/utbildning/bostadsort under mars–okt 2020 i jämförelse med samma period under 2019
- Sjukhusvistelse (intensivvård - rehabilitering) bland utlandsfödda patienter med hänsyn till inkomst/utbildning/bostadsort under mars–okt 2020 i jämförelse med samma period under 2019
- Behandling av Covid 19 bland utlandsfödda patienter med hänsyn till inkomst/utbildning/bostadsort

Socialstyrelsen går efter förstudien vidare med att:

- Fördjupad analys av våldsökande beteende bland utlandsfödda under pandemin.
- Lämna förslag på hur vården för utlandsfödda under en krissituation kan förbättras.

Avrapportering:

Förstudien planeras att redovisas senast i december 2021. Vidare analyser planeras att redovisas senast i december 2022.

Ansvarig utredare:

Sharareh Akhavan (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2).

Identifierade frågor för framtida analyser

GAP-analys med fokus på vårdkedjor inom missbruks- och beroendevården

(HoS) (Soc) (M)

Det är angeläget att få mer kunskap om vilka insatser och åtgärder som erbjuds personer med missbruk och beroende inom regionerna och kommunerna. Framförallt saknas kunskap om hur insatserna och åtgärderna länkas ihop till en vårdkedja för bästa tänkbara nytta för klienten och patienter. Socialstyrelsen har identifierat ett behov av att parallellt med eller inom ramen för den planerade uppföljningen av nationella riktlinjer för missbruk och beroende genomföra en GAP-analys med fokus på vårdkedjor. Med GAP-analys avses att man belyser hur det ser ut i dagsläget och vad som behövs för att uppnå en förändring – en målbild. Det man bl.a. vill belysa är hur insatser och åtgärder kan länkas ihop utifrån en samordnad syn på klientens/patientens behov av stöd för sin rehabilitering. Det inbegriper så såväl hälso- och sjukvårdens som socialtjänstens olika insatser.

Omsorgsinsatsers betydelse på barngruppers skolresultat

(B)

Studien fokuserar på skolresultat bland utsatta grupper av barn inklusive placerade barn. Socialstyrelsen har varit aktiva när det gäller utbildning och hälsa bland placerade barn. Syftet med studien är att undersöka om någon förändring (förbättring) har skett under de senaste åren (senaste studien från Socialstyrelsen gjordes 2013).

Instabilitet i placeringar av barn

(B)

Denna studie omfattar ett outforskat område och har länge varit efterfrågad av våra målgrupper.

Tillgången till registerdata är begränsad och här görs en första ansats att genomföra en sådan analys. Syftet med analysen är att göra en sammanställning kring möjlig utveckling av analysmåten.

Arbetsmarknadsetablering och boende bland "care leavers"

(B)

Unga som vuxit upp i placering och som lämnar placeringen för att gå ut i vuxenlivet har ofta svag stöttning från samhället. Vi vet relativt lite om hur deras arbetsmarknadsetablering och boendesituation ser ut i övergången från placering till eget vuxenliv. Analysen är en första kartläggning inom detta område.

Öppna jämförelser inom HVB, stödboenden och jour- och familjehem

(Soc)

Socialstyrelsen har utrett de administrativa och ekonomiska konsekvenserna för fler öppna jämförelser (ÖJ) inom socialtjänsten. Genom att ta fram indikatorer för HVB barn (hem för vård eller boende) och unga samt stödboende och till viss del även för HVB vuxna har arbetet med att genomföra fler undersökningar påbörjats. Grunder för de indikatorsområden som valts är Vårdanalys rapport Fatta läget, Om systematisk uppföljning av den sociala dygnsvården för barn och unga.

Inom några av de föreslagna områdena saknas dock tillräcklig evidens och kunskap för indikatorutveckling. Under 2020 planerar därför Socialstyrelsen att genom konsensusförfarande med professionsföreträdare, forskare, brukare och andra sakkunniga utveckla och förankra indikatorer där det idag saknas evidens. Målet är att kunna genomföra en första Öppen jämförelse inom HVB för barn och unga.

Analys av resultatet av Öppna jämförelserns indikatorer om systematisk uppföljning

(Soc)

Inom ramen för Öppna jämförelser finns indikatorn Använt resultat från systematisk uppföljning till verksamhetsutveckling. Indikatorn finns för ekonomiskt bistånd, funktionsnedsättning, missbruk och beroendevård, social barn- och ungdomsvård, socialpsykiatri, våld i nära relationer och äldreomsorg. Indikatorn har funnits i sin nuvarande form sedan 2016.

Resultaten är sedan mätningarna började generellt låga, mellan 19 och 6 procent av kommunerna uppfyller kraven för indikatorn inom de olika områdena. Högst resultat finns inom ekonomiskt bistånd och lägst inom äldreomsorg. Resultaten har legat på samma nivåer sedan 2016.

Under 2021 kommer orsakerna till de låga resultaten att undersökas. Syftet med undersökningen är att med fördjupad kunskap om förutsättningarna för kommunernas arbete med systematisk uppföljning, utveckla indikatorn så att den på ett bättre sätt stödjer kommunerna i deras kvalitetsarbete.

Kartläggning av vård i det egna hemmet enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

(Soc) (B)

Under 2019 erhöll cirka 670 barn eller unga någon gång insats i det egna hemmet med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Det totala antalet barn som fick någon insats enligt LVU 2019 var cirka 6500. Det innebär att cirka 10 procent av de som fick vård enligt LVU vistades någon gång i det egna hemmet. Socialstyrelsen planerar genomföra en kartläggning för att ta reda på mer om barnen och ungdomarnas behov och vilka överväganden som görs av socialtjänsten inför beslut om LVU i hemmet. Det avses även att undersöka vilken form av stöd och behandling som ges under placeringen i det egna hemmet.

Kompetensförsörjning inom socialtjänsten

(Soc)

Kompetensförsörjningen inom socialtjänstens olika delar är ett nyckelområde av stor betydelse för kvalitén i omsorgen. Området berör både antal personer som arbetar, men också vilken kompetens och förutsättningar de har för att kunna utföra sitt arbete. På Socialstyrelsen pågår flera analyser som berör dessa frågor men myndigheten har identifierat att det finns behov av ytterligare fördjupningar. Ett sådant analysområde rör exempelvis de förändrade kompetensbehoven. Äldre med vård- och omsorgsbehov som bor kvar i ordinärt boende har idag betydligt mer omfattande behov jämfört med för 15 år sedan. Ett annat exempel är personer med funktionsnedsättningar som får insatser i form av personlig assistens. Fokus är att analysera vilken kompetens de anställda har och vilket stöd de får för att utveckla sin kompetens för att matcha behoven hos brukarna.

Socialstyrelsen överväger också att kartlägga kompetensförsörjning, utbildning, kunskap och färdigheter hos personal (både legitimerade och icke-legitimerade) som ger stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning.

E-hälsa och välfärdsteknik

(Soc)

Socialstyrelsen har nyligen kartlagt utvecklingen och användningen av Artificial Intelligence (AI) inom hälso- och sjukvården (primärvård och specialiserad vård). Myndigheten planerar att göra motsvarande kartläggning för socialtjänsten, den kommunala hälso- och sjukvården och tandvården.

Uppföljning av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel

(HoS) (L)

I januari 2018 började Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården att gälla. Målet med den nya föreskriften är en ökad säkerhet för patienterna och en mer ändamålsenligt läkemedelsanvändning. I samband med att föreskriften trädde ikraft planerades för att följa upp om den nya föreskriften fått avsedd effekt på patientsäkerheten och läkemedelsanvändningen. Socialstyrelsen har följt upp och utvärderat föreskriftens bestämmelser om läkemedelsgenomgångar.

I nuläget planeras en uppföljning av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården.

Arbetsfördelning och kompetens inom kommunal hälso- och sjukvård

(HoS)

Den medicinska och tekniska utvecklingen har möjliggjort att mer hälso- och sjukvård kan utföras utanför sjukhusen i t.ex. patientens privata hem eller inom särskilda boendeformer och där kommunen har ansvar för hälso- och sjukvården. Kravet på en god vård gäller oavsett var vården bedrivs eller vem som bedriver den, och där det bedrivs hälso- och sjukvård ska det finnas personal och utrustning som behövs för att en god vård ska kunna ges. Det saknas idag på nationell nivå kunskap om hur vårdgivare inom den kommunala hälso- och sjukvården säkerställer att personalen har adekvat kompetens för de medicinska uppgifter de utför, hur arbetsfördelning inkl. delegering görs samt vilka medicinska uppgifter som delegeras till icke legitimerad personal. Enligt uppgifter från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) visar anmälningar till tillsynsmyndigheten att delegering av läkemedel inom äldreomsorgen sker till personal utan tillräcklig erfarenhet, kunskap eller språklig kompetens för att utföra uppgiften på säkert sätt. Bristande uppföljning av legitimerad personal huruvida delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter genomförs på ett sätt som är förenligt med god och säker vård och i förlängning orsakat vårdskador har påvisats. (ref. IVO 2019).

Mot bakgrund av de uppgifter som lämnats av IVO är det angeläget att Socialstyrelsen kartlägger hur arbetsfördelning av medicinska uppgifter sker i den kommunala hälso- och sjukvården. Socialstyrelsen kan utifrån resultatet av kartläggningen analysera hur myndigheten kan stödja den kommunala hälso- och sjukvården t.ex. genom ändringar i föreskrifter, kunskapsstöd osv.

Kartlägga och analysera konsekvenser av läkemedelsbrister (restnoteringar)

(L) (HoS)

Läkemedelsbrister är vanliga, och att hitta alternativ tar tid och resurser i anspråk för hälso- och sjukvården. Inom slutenvården uppstår risker för förväxling och feldoseringar när läkemedel byts ut. På öppenvårdsapoteken kan läkemedel saknas, vilket riskerar att fördröja behandlingsstart eller att patienten behöver kontakta vården för alternativ behandling.

Det finns dock inga studier som kartlägger hur hälso- och sjukvården hanterar bristsituationer, hur mycket resurser som går åt till att hitta alternativ och vilka konsekvenser bristerna medför.

Förslag: en kartläggning av läkemedelsbristers påverkan inom något område av hälso- och sjukvården, hur dessa hanteras och vilka konsekvenser och risker det medför. Kartläggningen kan till exempel avse barnsjukvården, som har särskilda utmaningar med att hitta ersättningspreparat som går att späda och använda till små barn.

Kartläggning av smärtbehandling i tandvården

(T)

För smärtbehandling inom tandvården finns olika kunskapsunderlag och rekommendationsdokument. Socialstyrelsen har uppmärksammat en kunskapslucka när det gäller hur smärtbehandling i tandvården utformas och genomförs och planerar därför en kartläggning av detta område.

Analyser av tandvårdsbesök, tandvårdsåtgärder och munhälsa hos äldre samt äldre tillhörande riskgrupper

(T) (Ä)

Det finns en risk att förebyggande och sjukdomsbehandlande tandvård för äldre personer och äldre personer tillhörande riskgrupper har fått stå tillbaka under den pågående coronapandemin. Denna risk planeras att analyseras genom samkörning av t.ex. tandhälsoregistret, läkemedelsregistret och patientregistret.

Publicerade analyser 2020

Covid-19 relaterade analyser - Faktablad

Hur Covid-19 har påverkat akut vård av äldre med stroke och hjärtinfarkt

(HoS)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-10-6968.pdf

Ansvarig utredare: Anastasia Simi (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1)

Covid-19 har påverkat vårdkontakter, operationer och väntetider - del 1

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/vardkontakter-varogaranti-covid-19.pdf>

Ansvarig utredare: Sevim Barbasso Helmers (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3)

Analys av första covid-19-vågen – produktion, köer och väntetider i vården – del 2

(HoS)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-11-7065.pdf

Ansvarig utredare: Sevim Barbasso Helmers (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3)

Färre i ordinärt boende har fått insatser från socialtjänsten

(Soc)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-10-6954.pdf>

Ansvarig utredare: Michaela Prochazka (Enheten för socialtjänst 2)

Effekter av covid-19 på besök i tandvården – del 1

(T)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/faktablad-effekter-covid19-tandvarden.pdf>

Ansvarig utredare: Álfheidur Astvaldsdóttir (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4)

Effekter av covid-19 på besök i tandvården – del 2

(T)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-11-6978.pdf

Ansvarig utredare: Álfheidur Astvaldsdóttir (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4)

Effekter av covid-19 på läkemedelsanvändningen

(L)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-10-6949.pdf

Ansvarig utredare: Ingrid Schmidt (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4)

Utvecklingen av ekonomiskt bistånd i spåren av covid-19

(Soc)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-9-6928.pdf

Ansvarig utredare: Anna-Maria Karlsson, (Enheten för socialtjänst 1)

Utvecklingen av ekonomiskt bistånd i spåren av covid-19 – faktablad 2

(Soc)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-11-7001.pdf

Ansvarig utredare: Anna-Maria Karlsson (Enheten för socialtjänst 1)

Användning av antitrombotiska läkemedel och risken för att dö i covid-19

(L)

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/faktablad-somatiska-akutmottagningar-covid19.pdf>

Ansvarig utredare: Anastasia Nyman (Enheten för specialiststöd 1)

Färre söker vård på psykiatrisk akutmottagning under coronapandemin – del 1

(P)

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/faktablad-psykiatriska-akutmottagningar-covid19.pdf>

Ansvarig utredare: Peter Salmi (Enheten för specialiststöd 1)

Psykiatriska akutmottagningar har fortfarande färre besök men samtidigt fler inläggningar under coronapandemin – del 2

(P) (HoS)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-12-7076.pdf

Ansvarig utredare: Peter Salmi (Enheten för specialiststöd 1)

Psykiatriska tillstånd och psykofarmaka under coronapandemin

(P) (L)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-10-6975.pdf

Ansvarig utredare: Peter Salmi (Enheten för specialiststöd 1)

Effekter av covid-19 på hur patienter besöker somatiska akutmottagningar, del 1

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokumentwebb/ovrigt/faktablad-somatiska-akutmottagningar-covid19.pdf>

Ansvarig utredare: Thea Enhörning (Enheten för specialiststöd 2)

Analys av hur patienter besöker somatiska akutmottagningar under och efter första covid-19-vågen, del 2

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-12-7089.pdf>

Ansvarig utredare: Thea Enhörning (Enheten för specialiststöd 2)

Förekomst och utfall av covid-19 hos personer med cancer

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokumentwebb/ovrigt/faktablad-forekomst-utfall-cancer-covid19.pdf>

Ansvarig utredare: Katarina Fredriksson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2)

Covid-19 pandemins påverkan på screeningverksamheter inom cancerområdet

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokumentwebb/ovrigt/faktablad-screening-av-cancer-covid19.pdf>

Ansvarig utredare: Katarina Fredriksson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2)

Läkemedelsanvändningen hos personer som intensivvårdats eller avlidit till följd av covid-19

(L) (HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/faktablad-lakemedelsanvandning-covid19.pdf>

Ansvarig utredare: Johan Fastbom (Enheten för specialiststöd 2)

Minskad antibiotikaanvändning under covid-19-pandemin har inte lett till fler allvarliga infektioner

(L) (HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-12-7119.pdf>

Ansvarig utredare: Ingrid Schmidt (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4)

Uppdaterade rutiner, utbildning i och ökad följsamhet till basala hygienrutiner i kommunerna utifrån covid-19

(Soc)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-12-7110.pdf>

Ansvarig utredare: Maria Rude (Enheten för socialtjänst 2)

Övriga analyser

Kartläggning av vård och behandling vid klimakteriebesvär ur perspektivet jämlik vård

(HoS)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-1-6568.pdf

Ansvarig utredare: Christina Strååt (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3)

Utvecklingen av diagnosen könsdysfori – Förekomst, samtidiga psykiatriska diagnoser och dödlighet i suicid

(HoS)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-2-6600.pdf

Ansvarig utredare: Peter Salmi (Enheten för specialiststöd 1)

Öppna jämförelser 2019 – Vård och omsorg om äldre

(Soc) (Ä)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-2-6560.pdf

Ansvarig utredare: Ann-Catrin Johansson (Enheten för socialtjänst 2)

Karies bland barn och ungdomar – Epidemiologiska uppgifter för år 2018

(T)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-2-6629.pdf

Ansvarig utredare: Álfheidur Astvaldsdóttir (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4)

Öppna jämförelser 2020 – Sex frågor om vården

(HoS)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-1-6544.pdf

Ansvarig utredare: Martin Lindblom (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3)

Bedömning av tillgång och efterfrågan på legitimerad personal i hälso- och sjukvård samt tandvård – Nationella planeringsstödet 2020

(HoS)

www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-2-6638.pdf

Ansvarig utredare: Katarina Sandberg (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3)

Nationella riktlinjer – Målnivåer – Vård och omsorg vid demenssjukdom – Målnivåer för indikatorer

(HoS) (Soc) (Ä)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-riktlinjer/2020-9-6868.pdf>

Ansvarig utredare: Vera Gustafsson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1)

Nationella riktlinjer – Indikatorer – Vård och omsorg vid demenssjukdom – Indikatorer

(HoS) (Soc) (Ä)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-riktlinjer/2020-9-6869.pdf>

Ansvarig utredare: Vera Gustafsson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1)

Nationell utvärdering livmoderhalsscreening

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-riktlinjer/2020-6-6800.pdf>

Ansvarig utredare: Christina Broman och Tobias Edbom (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1)

Uppföljning av omställningen till en mer nära vård – Utvecklingen i regioner och kommuner och uppföljning av En investering för utvecklade förutsättningar för vårdens medarbetare

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-6-6826.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotte Pihl (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1), Anna Dahlin (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3)

Utvärdering av vård vid psoriasis – Huvudrapport med förbättringsområden – 2019

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-riktlinjer/2019-12-6477.pdf>

Ansvarig utredare: Tobias Edbom (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1)

Samordning av hjälpmedel till barn och elever med funktionsnedsättning – Socialstyrelsens förslag till utformning av överenskommelse mellan sjukvårds- och skolhuvudmän

(HoS) (B) (F)

https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-6-6852.pdf?utm_campaign=nyhetsbrev200825&utm_medium=email&utm_source=apsis

Ansvarig utredare: Staffan Söderberg (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2)

Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård samt tandvård – Lägesrapport 2020

(HoS) (T)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-3-6667.pdf>

Ansvarig utredare: Sara Dahlin (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2)

Överenskommelserna om ökad tillgänglighet i barnhälsovården – En andra delrapport från Socialstyrelsens uppdrag att stödja, följa och analysera genomförandet av överenskommelserna för åren 2018 till 2020

(HoS) (Soc) (B) (T)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-10-6890.pdf>

Ansvarig utredare: Erika Budh (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3)

Nationell kartläggning av barnhälsovården – En jämlik och tillgänglig barnhälsovård

(HoS) (B)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-10-6889.pdf>

Ansvarig utredare: Erika Budh (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3)

Arbetsätt för jämlik vård - Redovisning av metodutvecklingsprojekt på Socialstyrelsen

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-2-6636.pdf>

Ansvariga utredare: Marianne Aggestam (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3), Katarina Fredriksson Aggestam (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 2)

Munhälsa och tandvård för placerade barn

(Soc) (T) (B)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-11-7024.pdf>

Ansvarig utredare: Kristin Larsson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4)

Uppdraget att följa, utvärdera och stödja genomförandet av statens insatser inom området psykisk hälsa 2020–2023 inom överenskomsten mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner

(HoS) (Soc) (P)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-9-6933.pdf>

Ansvarig utredare: Andreas Johansson (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4)

Karies hos barn och ungdomar – Epidemiologiska uppgifter för år 2018

(T) (B)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-2-6629.pdf>

Ansvarig utredare: Álfheidur Astvaldsdóttir (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 4)

Förslag på mått om socialtjänstens brottsofferstöd

(Soc)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-12-7006.pdf>

Ansvarig utredare: Jelena Corovic (Enheten för socialtjänst 1)

Öppna jämförelser 2020 – Krisberedskap inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

(HoS) (Soc)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-6-6819.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1)

Öppna jämförelser 2020 – Kommunal hälso- och sjukvård

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-6-6795.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1)

Öppna jämförelser 2020 – Missbruks- och beroendevård

(M)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-6-6794.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1)

Öppna jämförelser 2020 – Personer med psykisk funktionsnedsättning, Socialpsykiatri

(P)

(F)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-6-6793.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1)

Öppna jämförelser 2020 – Social barn- och ungdomsvård

(Soc)

(B)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-6-6791.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1)

Öppna jämförelser 2020 – Våld i nära relationer

(Soc)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-6-6790.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1)

Öppna jämförelser 2020 – Äldreomsorg

(Ä)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-6-6778.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1)

Öppna jämförelser 2020 – Motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden

(Soc)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-6-6777.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1)

Öppna jämförelser 2020 – Stöd till personer med funktionsnedsättning LSS

(Soc)

(F)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/oppna-jamforelser/2020-6-6771.pdf>

Ansvarig utredare: Charlotta Fondén (Enheten för socialtjänst 1)

Individ- och familjeomsorg – Lägesrapport 2020

(Soc)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-3-6688.pdf>

Ansvarig utredare: Anita Bashar Aréen (Enheten för socialtjänst 1)

Vad tycker de äldre om äldreomsorgen, 2020?

(Soc) (Ä)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-9-6901.pdf>

Ansvarig utredare: Carolin Holm (Enheten för socialtjänst 2)

Kartläggning av skyddade boenden i Sverige

(Soc)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-6-6817.pdf>

Ansvarig utredare: Kristina Lindholm (Enheten för socialtjänst 2)

E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2020

(Soc) (Ä) (F)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-5-6779.pdf>

Ansvarig utredare: Dick Lindberg (Enheten för socialtjänst 2)

Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning – Lägesrapport 2020

(F)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-3-6686.pdf>

Ansvarig utredare: Karin Flyckt (Enheten för socialtjänst 2)

Vård och omsorg om äldre – Lägesrapport 2020

(Soc) (Ä)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-3-6603.pdf>

Ansvarig utredare: Michaela Prochazka (Enheten för socialtjänst 2)

Depressioner och ångestsyndrom bland barn och unga vuxna – uppföljning till och med 2018

(HoS) (B) (P)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-6-6768.pdf>

Ansvarig utredare: Peter Salmi (Enheten för specialiststöd 1)

Omhändertagande av föräldrar och syskon till dödfödda barn

(HoS) (B)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-3-6702.pdf>

Ansvarig utredare: Anastasia Nyman (Enheten för specialiststöd 1)

Utvecklingen av diagnosen könsdysfori – Förekomst, samtidiga psykiatriska diagnoser och dödlighet i suicid

(HoS) (P)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-2-6600.pdf>

Ansvarig utredare: Peter Salmi (Enheten för specialiststöd 1)

Att följa utvecklingen av fast läkarkontakt – Delrapport inom ramen för regeringsuppdrag om uppföljning av omställningen till en mer nära vård

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-12-7054.pdf>

Ansvarig utredare: Camilla Salomonsson (Enheten för specialiststöd 2)

Läkemedelsförsäljning i Sverige – Analys och prognos 2020–2023

(L)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-4-6751.pdf>

Ansvarig utredare: Emma Lund (Enheten för specialiststöd 2)

Uppdaterad prognos av läkemedelsförsäljningen i Sverige 2020–2023

(L)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-10-6974.pdf>

Ansvarig utredare: Emma Lund (Enheten för specialiststöd 2)

Beräkningsverktyg för att uppskatta kostnader för insatser som föranletts av våld i nära relationer

(Soc)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-6-6853-instruktion.pdf>

Ansvarig utredare: Emma Lund (Enheten för specialiststöd 2)

Uppföljning av omställningen till en mer nära vård – Ett förslag på indikatorer

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-6-6760.pdf>

Ansvarig utredare: Camilla Salomonsson (Enheten för specialiststöd 2)

Uppföljning och analys av överenskommelsen om ökad tillgänglighet 2020

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-12-7066.pdf>

Ansvarig utredare: Sevim Barbasso Helmers (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 3)

Förutsättningar för att reprocessa och återanvända medicintekniska engångsprodukter i Sverige

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-12-7158.pdf>

Ansvarig utredare: Patrik Hidefjäll (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1)

Anhöriga som vårdar eller stödjer närstående äldre personer

(Soc)

(Ä)

(F)

(B)

(M)

(P)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-11-7045.pdf>

Ansvarig utredare: Karin Gavelin (Enheten för socialtjänst 2)

Nationell utvärdering av vården vid epilepsi

(HoS)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-riktlinjer/2021-1-7161.pdf>

Ansvarig utredare: Tobias Edbom (Enheten för hälso- och sjukvård och tandvård 1)

Omhändertagande av föräldrar och syskon till dödfödda barn

(HoS)

(B)

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-3-6702.pdf>

Ansvarig utredare: Anastasia Nyman (Enheten för specialiststöd 1)

Analysplan
(artikelnr 2021-2-7215)
Publikationen kan laddas ner från
www.socialstyrelsen.se